

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ HÍRLEVÉL

ÁLLATTENYÉSZTÉSI TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.

2023. XXIII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM | JÚNIUS

AZ ÉV KUKORICASZILÁZSAI 2022.

34.
oldal

TAKARMÁNYOZÁSI MEGOLDÁSOK SZIVÁRGÓBÉL-
SZINDRÓMÁRA I.

12.
oldal

A KLÍMAVÁLTOZÁS ÁLLATTENYÉSZTÉSI
VONATKOZÁSAI VII.

16.
oldal

LUCERNASZILÁZS ÉS -SZENÁZSKÉSZÍTÉS

26.
oldal

LABORATÓRIUM-LÁTOGATÁS BRNOBAN

36.
oldal

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
AZ A2 TEJ ELŐNYEI	10
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS Takarmányozási megoldások szivárgóbél-szindrómára I. (Dr. Dégen László, dr. Szendi Róbert, dr. Monostori Attila)	12
KLÍMAVÁLTOZÁS A klímaváltozás állattenyésztési vonatkozásai VII. Klímavédelmi intézkedések Magyarországon (Szakértő munkatársunk írása)	16
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	20
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	21
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	21
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	22
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	22
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Prof. Dr. Ózsvári László)	24
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA Lucernaszilázs és -szenázskészítés (Koleszár Sándor)	26
Kukoricaszilázsaink 2022. (Dr. Orosz Szilvia)	28
Az Év kukoricaszilázsai 2022. (Dr. Orosz Szilvia)	34
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Laboratórium-látogatás Brnóban (Dr. Kenéz Árpád)	36
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	38

Elérhetőség:

Cím: 2100 Gödöllő, Dózsa György út 58.
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt, ügyvezető igazgató

Lektorálták: a szerkesztőbizottság tagjai

Főszerkesztő:

Rácz Henriett | 06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László, Dr. Kenéz Árpád,
Dr. Monostori Attila, Dr. Orosz Szilvia,
Dr. Ózsvári László, Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

KÖSZÖNTŐ

*„Ég a napmelegtől a kopár szík sarja,
Tikkadt szöcskenyájak legelésznek rajta;
Nincs egy árva fűszál a tors közt kelőben,
Nincs tenyérynyi zöld hely nagy határ mezőben.”*

Az első, összefoglaló jellegű, hőstresszel foglalkozó cikkünk Lados doktorral 2006-ban jelent meg a Holstein Magazinban. Ennek már 17 éve. Azóta a takarmányozás a sarkaiból fordult ki, új szemlélet, új technológiák és új stratégiák születtek a 17 év alatt. A délibábos Magyarországon egy korszerűbb, a tehén számára egészségesebb takarmányozási rendszert fejlesztettünk ki és vezettünk be - együtt, lépésről lépésre haladva. A **kettős termesztés**nek nem csak gazdasági jelentősége van, hanem környezetvédelmi vonatkozásai is vannak, mert az őszi vetésű növény takarja a talajt szeptembertől április végéig, tehát védi a szél- és a vízeróziótól, csökkenti a nitrogén kimosódását. Hány hektárról van szó? Silókukoricát kb. 55 ezer hektáron termelünk. A rozs, a tritikálé, az intenzív perjefélék, a Festuloliumok, a korszerű BMR cirokhibridek és a szudánifű is legalább ekkora területet tesz ki együtt. Pontos számunk sajnos nincs, csak becsülni tudjuk. Legyünk büszkék arra, hogy olyan hatékony növénytermesztési stratégiát követünk, ami nem csak a terület hatékonyságát növeli, nem csak a tömegtakarmány-bázis stabilitását javítja

egy száraz és meleg környezetben, de a fenntartható gazdálkodást is szolgálja. Mert ma már tudjuk, hogy a víz mellett a talaj is óriási kincsünk. A jó szerkezetű talaj pedig megőrzi nekünk a lehullott csapadék egy részét, így segítve egy költséghatékony, valamint biztonságosabb tömegtakarmány-termesztést.

A klímaváltozás ellen nem sokat tehetünk, a mi ágazatunkban jelenleg a klímaváltozás okozta káros hatások megelőzésén és csökkentésén dolgozunk.

De a talajainkkal bánhatnánk jobban is, mert ez a lehetőség konkrétan a kezünkben van mind műszaki szempontból, mind növénytermesztési oldalon (talajtakarás, a talaj mikrobiom építése, precíziós tápanyag-utánpótlás, szerves trágya- és hígtrágya-kijuttatás, minimal tillage, sekélyművelés az aflatoxin tükrében stb.). **Szemlélet(váltás) kérdése.** Dobos Endre professzor úr talajvédelemmel foglalkozó előadása után született meg a gondolat, hogy igenis lenne szerepe egy talajtannal, **talajvédelemmel, talajkímélő növénytermesztéssel foglalkozó cikksorozat**nak, ami nem csak közös kincsünk, a talaj védelmét boncolgatná, de ráirányítaná a figyelmet arra is, hogy a talaj milyen létfontosságú szerepet tölt be a jövő korszerű és hatékony tömegtakarmány-termesztésében, közvetett módon hazánk tejtermelésében.

Üdvözlettel,
Dr. Orosz Szilvia
Szerkesztőbizottsági tag

SZÁMADÁS A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL (2023. JÚNIUS)

1. táblázat: A termelés-ellenőrzött állomány jellemzői ellenőrzési módszerek szerint

Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
411	174 351	144 148	4 873 282	33,81	27,95	6 478	6 906

2. táblázat: Az ellenőrzött tehénállomány létszáma és termelése az aktuális havi ellenőrző fejés napján (megyéenként, összesen és átlagosan)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	20	10 686	534	9 036	311 463	34,47	29,15	364	332	32
Bács - Kiskun	29	5 852	202	4 663	142 834	30,63	24,41	334	145	189
Békés	33	16 669	505	13 516	433 888	32,10	26,03	512	467	45
Borsod - Abauj - Zemplén	17	8 687	511	7 340	254 685	34,70	29,32	319	283	36
Csongrád-Csanád	22	8 980	408	7 431	252 336	33,96	28,10	295	519	-224
Fejér	18	10 185	566	8 520	279 152	32,76	27,41	440	427	13
Győr - Moson - Sopron	33	15 691	475	13 136	446 651	34,00	28,47	694	847	-153
Hajdú - Bihar	49	20 020	409	16 779	553 785	33,00	27,66	597	693	-96
Heves	8	3 089	386	2 627	90 500	34,45	29,30	129	113	16
Komárom - Esztergom	10	5 356	536	4 511	174 185	38,61	32,52	177	140	37
Nógrád	8	3 515	439	2 914	92 719	31,82	26,38	110	96	14
Pest	21	11 824	563	9 750	355 677	36,48	30,08	866	1212	-346
Somogy	10	6 290	629	5 479	197 148	35,98	31,34	165	165	0
Szabolcs - Szatmár - Bereg	24	10 507	438	8 590	289 207	33,67	27,53	314	367	-53
Jász - Nagykun - Szolnok	30	10 715	357	8 844	303 609	34,33	28,34	298	281	17
Tolna	31	6 090	196	4 995	147 535	29,54	24,23	159	104	55
Vas	13	6 071	467	5 081	167 560	32,98	27,60	219	180	39
Veszprém	25	10 706	428	8 778	314 170	35,79	29,35	375	318	57
Zala	10	3 418	342	2 158	66 178	30,67	19,36	111	217	-106
2023. június	411	174 351	424	144 148	4 873 282	33,81	27,95	6 478	6 906	-428
eltérés az előző hónaptól:	-2	-428	1	-5 405	-202 867	-0,13	-1,09	1 048	-634	

3. táblázat: A termelés-ellenőrzött tehénállomány istállóátlag szerinti megoszlása

Istálló-átlag	Telepek		Tehenek	
	Száma	%-os megoszlása	Száma	%-os megoszlása
30.1 kg felett	82	20	62 557	35,88
25.1 - 30.0 között	123	30	65 520	37,58
20.1 - 25.0 között	89	21,71	30 126	17,28
15.1 - 20.0 között	60	14,63	10 276	5,89
10.1 - 15.0 között	38	9,27	4 324	2,48
5.1 - 10.0 között	12	2,93	464	0,27
5.0 kg alatt	6	1,46	1 084	0,62
Összesen:	410	100	174 351	100

Istállóátlag: 27,95 kg

A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. táblázat: Az előző évi átlaglétszámnál (453 ellenőrzött tehenél) kevesebbet tartó 25 legjobb tenyészet istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	Tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	205	179	9 001	50,28	43,91
2	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalma	7	7	286	40,86	40,86
3	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	56	52	2 120	40,77	37,86
4	0406521	Emódi Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	413	359	14 611	40,70	35,38
5	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Sz. Bt.	Bélmegyer	104	92	3 667	39,86	35,26
6	1544101	Nagykőrúti Haladás Zrt.	Nagykőrúti	378	335	13 296	39,69	35,17
7	1009021	Mocsai Búzakalász Szövetkezet	Mocsa	447	382	15 128	39,60	33,84
8	0600201	Mezőfalvai Tejhasznú Kft.	Mezőfalva	133	131	4 404	33,62	33,11
9	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft.	Hajdúböszörmény	420	362	13 853	38,27	32,98
10	1605301	"100% Tej" Mg.-i és Ker. Kft.	Tolnanémedi	234	198	7 700	38,89	32,90
11	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	396	352	13 022	36,99	32,88
12	1472021	Tarnamajor Kft.	Nyírbátor	76	75	2 491	33,21	32,77
13	1802001	AGROMNIA Farm Tejt. és Állatt. Kft.	Vaszar	298	243	9 563	39,35	32,09
14	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	331	273	10 560	38,68	31,90
15	0847021	Bartha Imréné	Berettyóújfalú	64	55	2 024	36,80	31,63
16	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	348	284	10 822	38,11	31,10
17	1127301	Bircsák Farm Kft.	Cséce	270	244	8 271	33,90	30,63
18	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	374	314	11 408	36,33	30,50
19	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	420	350	12 787	36,53	30,45
20	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	130	111	3 934	35,44	30,26
21	0700221	"Haladás" Mezőgazdasági Kft.	Kóny	224	192	6 758	35,20	30,17
22	1268421	Dunatáj Mg. Kft.	Dömsöd	398	343	11 985	34,94	30,11
23	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	348	296	10 473	35,38	30,10
24	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalú	170	143	5 114	35,76	30,08
25	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	221	173	6 635	38,35	30,02
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 465	5 545	209 912		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				259	222		37,86	32,47

5. táblázat: Legalább az előző évi átlagléltszámú (453 és több) ellenőrzött tehenet tartó 25 legjobb tenyészet istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 618	1 377	63 897	46,40	39,49
2	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 038	889	40 817	45,91	39,32
3	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 009	869	39 661	45,64	39,31
4	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpuszta	1 203	998	45 441	45,53	37,77
5	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 422	1 191	52 867	44,39	37,18
6	1850201	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Gecse	817	656	30 274	46,15	37,06
7	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Rétalap-Balogtag	693	678	25 647	37,83	37,01
8	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	933	798	34 302	42,99	36,77
9	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1 085	934	39 586	42,38	36,48
10	0650401	Agárdi Farm Állatt. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1 123	961	40 278	41,91	35,87
11	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	585	508	20 870	41,08	35,67
12	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	647	578	22 753	39,37	35,17
13	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paol	Gomba-Felsőfarkasd	2 282	1 899	79 366	41,79	34,78
14	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	547	481	18 955	39,41	34,65
15	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 148	958	39 738	41,48	34,61
16	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 299	1 062	44 627	42,02	34,35
17	1509901	CISZÖV 49 Mezőgazdasági Kft.	Cibakháza	471	413	16 158	39,12	34,31
18	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2 977	2 548	102 046	40,05	34,28
19	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyaszob	2 149	1 901	73 375	38,60	34,14
20	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	839	716	28 469	39,76	33,93
21	0540921	Vásárhelyi Róna Kft.	Hódmezővásárhely	786	679	26 620	39,21	33,87
22	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 864	1 584	63 080	39,82	33,84
23	1921921	Miklósfai Mg. Zrt.	Nagykanizsa-Miklósfá	564	504	18 993	37,68	33,67
24	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	972	816	32 563	39,91	33,50
25	1366401	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Homokszentgyörgy	685	590	22 901	38,82	33,43
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				28 756	24 588	1 023 283		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				1150	984		41,62	35,59

6. táblázat: Az 1000 ellenőrzött tehénnél többet tartó tenyészetek istállóátlag szerinti rangsora

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 618	1 377	63 897	46,40	39,49
2	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 038	889	40 817	45,91	39,32
3	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 009	869	39 661	45,64	39,31
4	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpuszta	1 203	998	45 441	45,53	37,77
5	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 422	1 191	52 867	44,39	37,18
6	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1085	934	39 586	42,38	36,48
7	0650401	Agárdi Farm Állatt. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1 123	961	40 278	41,91	35,87
8	1270422	Hunland Farm Kft. di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	2 282	1 899	79 366	41,79	34,78
9	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 148	958	39 738	41,48	34,61
10	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 299	1 062	44 627	42,02	34,35
11	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2 977	2 548	102 046	40,05	34,28
12	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyaszob	2 149	1 901	73 375	38,60	34,14
13	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 864	1 584	63 080	39,82	33,84
14	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1 214	1 061	39 891	37,60	32,86
15	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr-Martonvásár	1 392	1 190	45 696	38,40	32,83
16	1355301	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Kazsok	1 609	1 439	52 127	36,22	32,40
17	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	1 137	969	35 495	36,63	31,22
18	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld	1 091	890	33 817	38,00	31,00
19	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 688	1 413	51 804	36,66	30,69
20	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1 246	983	38 128	38,79	30,60
21	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	1 045	833	31 868	38,26	30,50
22	0841121	Nyakas Farm Kft.	Hajdúnánás	1 719	1 480	51 590	34,86	30,01
23	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscsérpuszta	1 709	1 457	50 339	34,55	29,46
24	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 035	896	29 977	33,46	28,96
25	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 662	1 359	47 923	35,26	28,83
26	1504401	Jászapáti 2000 Mg. Zrt.	Jászapáti	1 255	1 056	35 860	33,96	28,57
27	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2 125	1 778	60 706	34,14	28,57
28	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	2 147	1 710	61 245	35,82	28,53
29	0155521	DUPOR Állatteny. Ker. és Szolg. Kft	Görögfal	1 008	804	28 161	35,03	27,94
30	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1 218	957	32 174	33,62	26,42
31	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1 077	813	24 277	29,86	22,54
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				45 594	38 259	1 475 856		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				1 471	1 234		38,58	32,37

A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK VÁRMEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHENÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2023. JÚNIUS)

7.1. táblázat: Baranya vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csipőtelek	2 977	2 548	102 046	40,05	34,28
2.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	839	716	28 469	39,76	33,93
3.	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	286	251	8 384	33,40	29,31
4.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	756	646	21 638	33,50	28,62
5.	0111021	Geresdlaki Mg. Zrt.	Geresdlak	431	374	12 292	32,87	28,52
6.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	533	474	14 936	31,51	28,02
7.	0155521	DUPOR Állatteny. Ker. és Szolg. Kft	Görösgal	1 008	804	28 161	35,03	27,94
8.	0154121	Sásdi Agro Zrt.	Sásd	463	405	12 744	31,47	27,53
9.	0116321	Borjádi Mg.Term. Ker. Szolg. Zrt.	Borjád	544	466	14 612	31,36	26,86
10.	0117721	Makrom Kft.	Mágocs	448	363	12 016	33,10	26,82
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 285	7 047	255 298		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				829	705		36,23	30,81

7.2. táblázat: Bács - Kiskun vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200821	Chjajva Kft.	Tiszaalpár	507	461	16 858	36,57	33,25
2.	0200901	Dávodi Augusztus 20. Zrt.	Dávod	964	826	28 630	34,66	29,70
3.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	878	719	25 865	35,97	29,46
4.	0217721	Kiskun Farm Kft.	Kiskunfélegyháza	434	357	11 528	32,29	26,56
5.	0201601	Déli Agrárszakképzési Centrum	Jánoshalma	30	24	766	31,93	25,54
6.	0240701	Katymár Food Kft.	Katymár	207	169	4 893	28,95	23,64
7.	0212001	Kék Duna Mg. Szöv.	Fajsz	296	269	6 830	25,39	23,07
8.	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1 077	813	24 277	29,86	22,54
9.	0216121	Tarjányi Csaba Mihály	Pálmonostora	444	393	9 637	24,52	21,70
10.	0204901	Béni Farm Kft.	Szentkirály	102	75	2 166	28,88	21,24
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				4 939	4 106	131 450		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				494	411		32,01	26,61

7.3. táblázat: Békés vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Sz. Bt.	Bélmegyer	104	92	3 667	39,86	35,26
2.	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1 148	958	39 738	41,48	34,61
3.	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	972	816	32 563	39,91	33,50
4.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	331	273	10 560	38,68	31,90
5.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	580	459	18 128	39,49	31,26
6.	0324701	Mezőkovácsházi "Új Alkotmány" Kft.	Mezőkovácsháza	420	350	12 787	36,53	30,45
7.	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	585	504	17 716	35,15	30,28
8.	0321301	Zsadányi Malom '97 Kft.	Zsadány	753	632	22 268	35,23	29,57
9.	0309501	Gyulai Agrár Zrt.	Gyula	767	684	22 264	32,55	29,03
10.	0360721	Szarvasi Agrár Zrt.	Örménykút	853	708	24 111	34,05	28,27
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 513	5 476	203 802		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				651	548		37,22	31,29

7.4. táblázat: Borsod - Abaúj - Zemplén vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	56	52	2 120	40,77	37,86
2.	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	585	508	20 870	41,08	35,67
3.	0406521	Emödi Mezőgazdasági Zrt.	Emöd	413	359	14 611	40,70	35,38
4.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1 299	1 062	44 627	42,02	34,35
5.	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1 214	1 061	39 891	37,60	32,86
6.	0421521	NARIVO Állatt. és Növényterm. Kft.	Mezőcsát	962	857	28 021	32,70	29,13
7.	0410321	Tiszamenti Milk Kft.	Tiszakeszi	443	378	12 836	33,96	28,98
8.	0402921	Szirmatér Kft.	Harsány	716	607	20 471	33,72	28,59
9.	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg. Zrt.	Kenézlő	783	643	20 712	32,21	26,45
10.	0403021	Aranykalász 1955. Mg. Kft.	Mezőkeresztes	456	404	11 684	28,92	25,62
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 927	5 931	215 843		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				693	593		36,39	31,16

7.5. táblázat: Csongrád-Csanád vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0540921	Vásárhelyi Róna Kft.	Hódmezővásárhely	786	679	26 620	39,21	33,87
2.	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	622	532	20 294	38,15	32,63
3.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1 688	1 413	51 804	36,66	30,69
4.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	1 045	833	31 868	38,26	30,50
5.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	130	111	3 934	35,44	30,26
6.	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	348	296	10 473	35,38	30,10
7.	0511701	Agronómia Kft.	Deszk	496	400	14 589	36,47	29,41
8.	0580421	Gorzai Mg. Zrt.	Földeák	440	375	12 666	33,78	28,79
9.	0540401	Gorzai Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	938	786	26 238	33,38	27,97
10.	0529901	Tejút 2000. Kft.	Székkutas	101	87	2 744	31,54	27,17
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 594	5 512	201 230		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				659	551		36,51	30,52

7.6. táblázat: Fejér vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0650401	Agárdi Farm Állatt. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1123	961	40 278	41,91	35,87
2.	0600201	Mezőfalvai Tejtermelő Kft.	Mezőfalva	133	131	4 404	33,62	33,11
3.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr-Martonvásár	1 392	1 190	45 696	38,40	32,83
4.	0601001	Eryingyi Agrár Zrt.	Kiscséripuszta	1 709	1 457	50 339	34,55	29,46
5.	0604801	Pusztavámi Tejszövetkezet Zrt.	Pusztavám	498	430	14 367	33,41	28,85
6.	0600901	Pálhalmai Agrospeciál Kft.	Pálhalma	913	778	23 459	30,15	25,69
7.	0672101	Mezőföld Agrár Termelő és Szolg. Kft	Mezőfalva	808	632	20 411	32,30	25,26
8.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	378	308	9 336	30,31	24,70
9.	0633701	Pusztaszabolcsi Agrár Zrt.	Pusztaszabolcs	715	592	17 499	29,56	24,47
10.	0608121	Bicskei Mg.Term és Szolg. Zrt.	Etyek	885	718	21 189	29,51	23,94
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 554	7 197	246 978		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				855	720		34,32	28,87

7.7. táblázat: Győr - Moson - Sopron vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Rétalap-Balogtag	693	678	25 647	37,83	37,01
2.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1 085	934	39 586	42,38	36,48
3.	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	547	481	18 955	39,41	34,65
4.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt.	Kapuvár-Miklósmajor	985	819	30 829	37,64	31,30
5.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	722	592	22 593	38,16	31,29
6.	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	1 137	969	35 495	36,63	31,22
7.	0743821	Hegykői Mezőgazdasági Zrt.	Hegykő	899	775	28 060	36,21	31,21
8.	0709421	Hidrás Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	707	609	21 439	35,20	30,32
9.	0700221	"Haladás" Mezőgazdasági Kft.	Kóny	224	192	6 758	35,20	30,17
10.	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	221	173	6 635	38,35	30,02
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 220	6 222	235 997		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				722	622		37,93	32,69

7.8. táblázat: Hajdú - Bihar vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	647	578	22 753	39,37	35,17
2.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i Kft.	Hajdúböszörmény	1 864	1 584	63 080	39,82	33,84
3.	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft.	Hajdúböszörmény	420	362	13 853	38,27	32,98
4.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	662	543	21 654	39,88	32,71
5.	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfalu	690	585	21 993	37,59	31,87
6.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	823	679	26 137	38,49	31,76
7.	0847021	Bartha Imréné	Berettyóújfalu	64	55	2 024	36,80	31,63
8.	0802421	Agrárgazdaság Kft.	Debrecen	639	555	20 011	36,06	31,32
9.	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	565	484	17 014	35,15	30,11
10.	0849721	Ádány Nóra	Berettyóújfalu	170	143	5 114	35,76	30,08
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 544	5 568	213 633		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				654	557		38,37	32,65

7.9. táblázat: Heves vármegye

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0934621	Multiton Kft.	Sarud	604	519	19 912	38,37	32,97
2.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygombos	940	820	30 015	36,60	31,93
3.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	396	341	11 333	33,23	28,62
4.	0905321	Pély-Tiszatáj Agrár Zrt.	Pély	519	450	14 417	32,04	27,78
5.	0939401	Pélyi "Tiszamente" Mg.-i Szöv.	Pély	60	51	1 666	32,67	27,77
6.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszánána	377	306	10 293	33,64	27,30
7.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	142	96	2 155	22,45	15,17
8.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	51	44	710	16,13	13,91
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 089	2 627	90 501		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				386	328		34,45	29,30

7.10. táblázat: Komárom - Esztergom vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	1 038	889	40 817	45,91	39,32
2.	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csémpuszta	1 203	998	45 441	45,53	37,77
3.	1009021	Mocsa Búzakalász Szövetkezet	Mocsa	447	382	15 128	39,60	33,84
4.	1060001	Állért Kft.	Ete	478	392	15 106	38,54	31,60
5.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	940	785	27 773	35,38	29,55
6.	1002501	Tejút Kft.	Kesztőlcs	169	154	4 417	28,68	26,14
7.	1006501	Albers Agrár Bt.	Szákszend	800	692	19 759	28,55	24,70
8.	1003002	Ászári Mg. Term. Szolg. Ért. Zrt.	Ászár	212	177	4 825	27,26	22,76
9.	3000501	Rác Miklós István	Ete	42	23	540	23,49	12,86
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				5 329	4 492	173 806		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				592	499		38,69	32,62

7.11. táblázat: Nógrád vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1127301	Bircsák Farm Kft.	Csécse	270	244	8 271	33,90	30,63
2.	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2 125	1 778	60 706	34,14	28,57
3.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	388	308	8 446	27,42	21,77
4.	1155701	Terma Lászlóné	Szátok	103	72	2 228	30,94	21,63
5.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	153	132	3 191	24,17	20,85
6.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	268	221	5 565	25,18	20,76
7.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	107	82	2 219	27,06	20,74
8.	1151101	Bárány János	Varsány	101	77	2 094	27,20	20,73
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				3 515	2 914	92 720		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				439	364		31,82	26,38

7.12 táblázat: Pest vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	1 009	869	39 661	45,64	39,31
2.	1270422	Hunland Farm Kft di Pizzocheri Paolo e Famiglia	Gomba-Felsőfarkasd	2 282	1 899	79 366	41,79	34,78
3.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	993	844	32 139	38,08	32,37
4.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászöld	947	777	30 299	39,00	32,00
5.	1268421	Dunatáj Mg. Kft.	Dömsöd	398	343	11 985	34,94	30,11
6.	1269902	Agro-Taks Kft.	Taksony	344	283	10 059	35,54	29,24
7.	1268121	Tej 2007 Mg. Kft.	Alsónémedi	258	219	7 429	33,92	28,80
8.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft.	Tura	774	646	22 259	34,46	28,76
9.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	2 147	1 710	61 245	35,82	28,53
10.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	172	146	4 893	33,51	28,45
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				9 324	7 736	299 335		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				932	774		38,69	32,10

7.13. táblázat: Somogy vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1367221	CLA Milk Kft.	Somogyoszob	2 149	1 901	73 375	38,60	34,14
2.	1366401	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Homokszentgyörgy	685	590	22 901	38,82	33,43
3.	1355301	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Kazsók	1 609	1 439	52 127	36,22	32,40
4.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	573	473	16 258	34,37	28,37
5.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	238	214	6 642	31,04	27,91
6.	1342921	Kapostáj Mg. Term. és Szolg. Zrt.	Zimány	513	427	13 889	32,53	27,07
7.	1367721	MATE TANGAZDASÁG NONPROFIT Kft.	Kaposvár	44	39	1 136	29,13	25,82
8.	1341721	Agrária Mg. Zrt.	Szentgálóskér	359	308	8 789	28,53	24,48
9.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	58	43	1 024	23,80	17,65
10.	1367701	MATE TANGAZDASÁG NONPROFIT Kft.	Kaposvár	62	45	1 008	22,40	16,26
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				6 290	5 479	197 149		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				629	548		35,98	31,34

7.14. táblázat: Szabolcs - Szatmár - Bereg vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	205	179	9001	50,28	43,91
2.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1 618	1 377	63 897	46,40	39,49
3.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	933	798	34 302	42,99	36,77
4.	1472021	Tarnamajor Kft.	Nyírbátor	76	75	2 491	33,21	32,77
5.	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1 246	983	38 128	38,79	30,6
6.	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	374	314	11 408	36,33	30,50
7.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	438	357	12 779	35,80	29,18
8.	1433121	Szabadság Mg. Sz.	Tiszalók	399	331	10 482	31,67	26,27
9.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombbrád	563	470	14 561	30,98	25,86
10.	1467021	DC-BAU Kft.	Tiszavasvári	465	351	11 932	33,99	25,66
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				6 317	5 235	208 981		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				632	524		39,92	33,08

7.15. táblázat: Jász - Nagykun - Szolnok vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1544101	Nagykörűi Haladás Zrt.	Nagykörű	378	335	13 296	39,69	35,17
2.	1509901	CISZÓV 49 Mezőgazdasági Kft.	Cibakháza	471	413	16 158	39,12	34,31
3.	1525001	Alattányi Tejtermelő Kft.	Alattány	454	383	14 800	38,64	32,60
4.	1527201	Kossuth 2006 Mg-i Termelő Zrt.	Jászárokszállás	525	441	17 023	38,60	32,42
5.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	478	405	15 174	37,47	31,75
6.	1538822	Agro-Lehel Kft.	Jászberény-Felsőjászság	506	422	15 829	37,51	31,28
7.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	830	671	24 609	36,67	29,65
8.	1501601	Tirus Zrt.	Kisújszállás	427	338	12 632	37,37	29,58
9.	1511801	Kunság Népe Zrt.	Kunhegyes	278	235	8 104	34,49	29,15
10.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1 035	896	29 977	33,46	28,96
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				5 382	4 539	167 602		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				538	454		36,92	31,14

7.16. táblázat: Tolna vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1605301	"100% Tej" Mg.-i és Ker. Kft.	Tolnanémedi	234	198	7 700	38,89	32,90
2.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	588	480	17 528	36,52	29,81
3.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpata.	714	631	21 140	33,50	29,61
4.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	725	622	20 029	32,20	27,63
5.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	246	209	6 603	31,59	26,84
6.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	231	198	6 113	30,87	26,46
7.	3600502	Kissné Horváth Erika	Pörboly	27	22	673	30,60	24,94
8.	1603001	Teveli Zrt.	Tevel	482	399	11 526	28,89	23,91
9.	1638201	Zsidi János	Bogyiszló	199	172	4 659	27,09	23,41
10.	3602501	Gyulási László	Gyulaj	42	34	953	28,01	22,68
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				3 488	2 965	96 924		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				349	297		32,69	27,79

7.17. táblázat: Vas vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalva	396	352	13 022	36,99	32,88
2.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	348	284	10 822	38,11	31,10
3.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld	1091	890	33 817	38,00	31,00
4.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	949	844	28 562	33,84	30,10
5.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	729	618	21 733	35,17	29,81
6.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt.	Ják-Felsőnyírvar	702	591	19 040	32,22	27,12
7.	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	403	345	10 695	31,00	26,54
8.	1701321	Celli "Sághegyfalja" Zrt.	Cellődömök	349	292	8 444	28,92	24,20
9.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	312	261	7 237	27,73	23,20
10.	1711801	Agrár Offa Kft.	Ostffyasszonyfa	254	216	4 849	22,45	19,09
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				5 533	4 693	158 221		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				553	469		33,71	28,60

7.18. táblázat: Veszprém vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1 422	1 191	52 867	44,39	37,18
2.	1850201	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Gecse	817	656	30 274	46,15	37,06
3.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	582	473	19 274	40,75	33,12
4.	1808303	AGROMNIA Tejterm. és Állatt. Kft.	Malomsok	693	572	22 531	39,39	32,51
5.	1802001	AGROMNIA Farm Tejt. és Állatt. Kft.	Vaszar	298	243	9 563	39,35	32,09
6.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	578	505	17 363	34,38	30,04
7.	1802622	Tóth Tamás	Süsmeg	543	450	16 206	36,01	29,85
8.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	990	821	29 419	35,83	29,72
9.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1 662	1 359	47 923	35,26	28,83
10.	1847501	Agro-Marcal Kft.	Nemesgörzsöny	221	180	6 162	34,23	27,88
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				7 806	6 450	251 582		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				781	645		39,00	32,23

7.19. táblázat: Zala vármegye

Rang-sora	A t e n y é s z e t			Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
	azonosítója	megnevezése	címe					
1.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt.	Nagykanizsa-Miklósfá	564	504	18 993	37,68	33,67
2.	1935921	PMPS CONSULTING Kft.	Türje	522	452	15 074	33,35	28,88
3.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft.	Zalaszentiván	354	287	9 812	34,19	27,72
4.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszepek	433	339	9 680	28,55	22,36
5.	1935322	Backo Kft.	Pötréte	315	262	6 953	26,54	22,07
6.	1950501	MATE Tangazdaság Nonprofit Kft.	Keszthely	36	31	710	22,89	19,71
7.	1910121	Mandli Mg. és Szolg. Kft.	Zalalövő	227	207	3 728	18,01	16,42
8.	3901101	Borda Péter	Nagykutas	96	69	959	13,89	9,99
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				2 547	2 151	65 909		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				318	269		30,64	25,88

AZ A2 TEJ

előnyei

- Mivel A2 kazeint tartalmaz, ezért könnyebben emészthető az emberi szervezet számára, így nem okoz gyomor-bélrendszeri panaszokat (puffadást, gyomorfekélyt, gázosodást),
- omega-3-at tartalmaz, amely segít a koleszterinszint csökkentésében,
- D-vitamint tartalmaz.

Eredetileg minden tehén kizárólag A2 béta-kazeint tartalmazó tejet termelt. A modern gazdálkodási igények azonban olyan genetikai mutációt hoztak létre,

amely miatt egyes tehenek A1 és A2 béta-kazeint is hordoznak. Napjainkban bizonyos tehénfajták egy része kizárólag az A2 fehérjevariánst hordozza, de a genetikai sokszínűség miatt A1A2, illetve A1A1 állománnyal rendelkező egyedek száma is számottevő. Pontos beazonosításukhoz genetikai vizsgálatok szükségesek.

A2 tej

A2 TEJ – NÖVEKVŐ PIAC

Az A2 tej iránti kereslet exponenciálisan növekszik, és a piac forgalma 2026-ra várhatóan 2,5-szeresére nő világviszonylatban. A tejipari vállalatok világszerte egyre inkább arra törekednek, hogy A2 tejet dolgozhassanak fel annak érdekében, hogy a hagyományos tej egészségesebb alternatíváját kínálva megfeleljenek a fogyasztói igényeknek.

Az A2-es tej iránti érdeklődés miatt a tejtermelő gazdaságok igénye arra vonatkozóan, hogy egyedeikről információt kapjanak az A2 genetikai tulajdonság tekintetében, szintén emelkedő tendenciát mutat. Az ÁT Kft. laboratóriuma igyekszik ennek az igénynek eleget tenni:

**AZ ÁLTALUNK KÍNÁLT
TEJVIZSGÁLATBÓL MEGTUDHATÓ,
MELY EGYED RENDELKEZIK A2 KAZEIN
TERMELŐ TULAJDONSÁGGAL.**

MINTAVIZSGÁLATI ÁRAK:

minimum 20 minta esetén

20-40 minta	6000 Ft/minta
41-60 minta	5000 Ft/minta
61-80 minta	4800 Ft/minta
81 mintától	4300 Ft/minta
81 mintától	4500 Ft/minta befejéskori mintavétellel, szállítással

Az árak az ÁFÁ-t nem tartalmazzák. Az árak az aktuális euró árfolyam szerint értendők.

2022. MÁJUSTÓL AZ ALÁBBI SZOLGÁLTATÁSSAL ÁLLUNK RENDELKEZÉSÜNKRE:

FRISS, NYERSTEJBŐL VÉGZETT
VIZSGÁLATTAL, MELY MEGHATÁROZZA,
HOGY AZ ADOTT EGYED A2A2
GENETIKAI ÁLLOMÁNNYAL
RENDELKEZIK-E.

FONTOS INFORMÁCIÓK:

- a laboratóriumunkkal előzetes időpont-egyeztetés szükséges,
- havi tejtermelés ellenőrzéskor vett mintákból is elvégezhető a vizsgálat,
- 80 minta felett lehetőség van termelésellenőr kollégánk által elvégzett mintavételre, és a minták laboratóriumba történő szállítására is,
- eredményközlés: 8 munkanapon belül.

Hagyományos tej

MEGRENDÉLÉS VAGY TOVÁBBI KÉRDÉSEK ESETÉN

az alábbi elérhetőségeken állunk rendelkezésére:

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft., Tejvizsgáló Laboratórium

Dr. Kenéz Árpád, laboratóriumigazgató

e-mail: kenez.arpad@atkft.hu | telefon: **+36202294965**

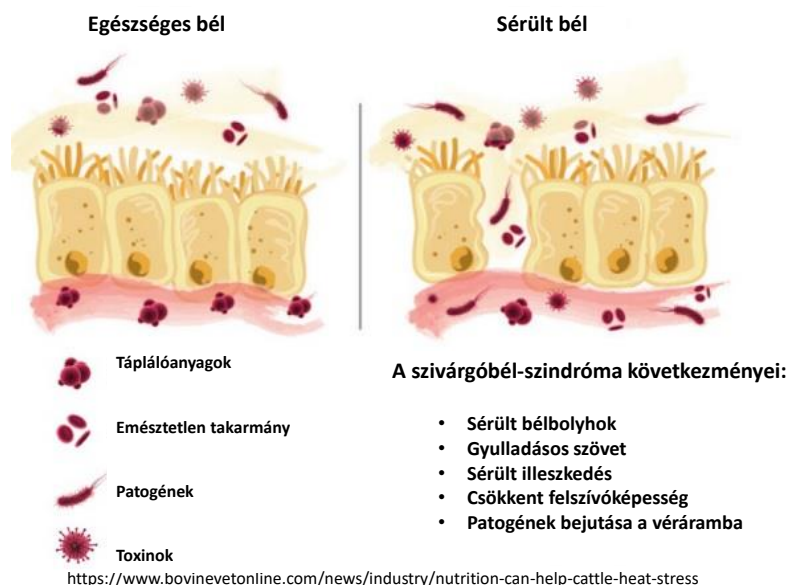
TAKARMÁNYOZÁSI MEGOLDÁSOK SZIVÁRGÓBÉL-SZINDRÓMÁRA I.

Dr. Dégen László¹
Dr. Szendi Róbert²
Dr. Monostori Attila¹
¹Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.
²Permex Vet Kft.

Egy állat életében számos olyan helyzet adódhat, amelyek ronthatják az állat teljesítményét (pl. hőstressz, takarmánykorlátozás, bendőacidózis stb.). A szakirodalom alapján a közös folyamat a bél eredetű LPS (lipopolisacharid) okozta szivárgóbél-szindróma kialakulása. Az LPS-re adott válaszként fellépő aktiválódott immunrendszer megváltoztatja a táplálóanyagok felhasználásának prioritási sorrendjét. A korábbi cikkben tárgyaltuk ennek élettani hátterét. Jelen cikkünkben a lehetséges takarmányozási

megoldásokat tárgyaljuk. A bél eredetű LPS indukálta szisztémás gyulladás csökkentésében szerepet játszik a hőstressz csökkentése (árnyékolás, evaporációs hűtés, takarmányozási stratégia módosítása stb.), a hőstressz indukálta vagy egyéb takarmányozási okokra visszavezethető acidózis esetén a szakszerű bendőpuffer használat. Jelen cikkünkben csak azoknak a takarmány-kiegészítőknek a használatát tárgyaljuk, amelyeknek közvetlen bizonyított hatása van a szivárgóbél-szindróma kártételének csökkentésében.

1. ábra Az egészséges és a sérült bél

“ Mielőtt a lehetséges megoldásokat tárgyalnánk, tekintsük át a bél egészségére ható anyagok fogalom-meghatározását.

Probiotikumok (DFM Direct Fed Microbials):

A probiotikumok olyan élő mikrobákat tartalmaznak, amelyek javíthatják az állatok egészségét és a termelési teljesítményt. A probiotikumok közé tartoznak a tejsavat termelő, tejsavat felhasználó baktériumok és más baktériumcsoportok, valamint a Saccharomyces és Aspergillus gombák. A probiotikumok a legtöbb esetben úgy hatnak, hogy javítják a bendő működését

által, hogy stabilizálják a bendő pH-t, javítják a bendőfermentációt, és így a takarmány hasznosulását, az állatok teljesítményét. Léteznek olyan probiotikumok is, mint például a Bacillus subtilis, amelyek az emésztőrendszer bendő utáni szakaszában fejtik ki hatásukat.

Prebiotikumok:

Prebiotikumnak számít minden olyan táplálóanyag, amely a szervezet számára előnyös tulajdonságokkal bíró mikroorganizmusok szaporodását serkenti,

vagyis a probiotikumok szaporodásának serkentésén keresztül fejt ki pozitív hatását.

Szimbiotikumok:

A szimbiotikum az, amikor egyszerre tartalmaz egy készítmény olyan prebiotikus anyagokat, ami támogatja a vele együtt adott probiotikum

szaporodását. A pro- és prebiotikum kombinációját tartalmazó készítmény.

Posztbiotikumok:

Fermentációs úton előállított termékek. Posztbiotikumok közé tartoznak azok a táplálóanyagok – például B- és K-vitamin, az aminosavak és az antimikrobiális peptideknek nevezett anyagok –, amelyek segítenek lelassítani a káros baktériumok növekedését. Míg más posztbiotikus anyagok, az úgynevezett rövid szénláncú zsírsavak segítik az egészséges baktériumok fejlődését. Így a különböző körülmények (hasmenés, antibiotikum, diszbiózis) közé kerülő probiotikumokkal szemben

azonnal hatásosak, hiszen minden olyan hasznos fermentációs termék, amelyeket elő kellene állítania az emésztőrendszerben (nem ideális körülmények között) már rendelkezésre állnak. A termék előállítása során a fermentorban a baktériumok ideális körülmények között előállítják azokat a savakat, vitaminokat, enzimeket, amelyek a bél mikrobiom változásához és a nyálkahártya integritásának növeléséhez szükségesek.

Élesztő:

Az élesztő egy probiotikus anyag, amelyet jelenleg a világ számos részén haszonállatok takarmánykiegészítőjeként használnak. Az élesztő az állatok takarmányozási programjában javítja a bendő fermentációját, az állatok egészségi állapotát, a tejhozamot és a hőstresszhez való alkalmazkodóképességet. Az élő élesztő és élesztőkultúrák (fermentált és inaktívált vagy holt élesztő) használata hosszú múltra tekint vissza a kérődzők takarmányozásában. Az élő élesztőtermékek élő élesztő sejtek, amelyeket kolóniaképző egységek számával határoznak meg. Az élesztőt a gombák családjába tartozó egysejtűek közé sorolják.

Számos kutatási eredmény kimutatta, hogy javítja a bendőműködést és hatással van az állatok teljesítményére.

Többen vizsgálták az élesztőgombák hatásmechanizmusát, és azt, hogy hogyan mérsékli a bendő-pH csökkenését. A pH-csökkenés megakadályozása a tejsav-koncentráció csökkenésével jár. Az azonban több hatásmechanizmuson keresztül is megvalósulhat. Például az élő élesztőkolóniák oxigénnyelésén keresztül fokozódik az anaerob fermentáció. Ezáltal javul a rostemésztés, és a tejsavnál jótékonyabb hatású zsírsavak, propionát ecetsav és kisebb mértékben butirát termelését teszi lehetővé. A nem élő élesztők esetében vagy élesztőkultúrák esetében úgy találták, hogy az élesztő összetevői közül a sejtfalnak van a legnagyobb hatása a teljesítményre. A bendőben az élesztőkultúrák a bendőmikrobáknak táplálékforrásként szolgálnak. Lényegében serkentik a tejsavhasznosító baktériumok szaporodását, ezáltal stabilizálják a bendő-pH-t. Úgy tűnik, mind az élő, mind az inaktivált élesztőkultúrák hatásmechanizmusa hasonló válaszreakcióval végződik: a bendő-pH-csökkenés megelőzése vagy a csökkenésből való visszatérés segítése a normálisabb szintre (Reid M. 2021).

Mivel az élesztő segít elhasználni az oxigént a bendőben, így az ökoszisztéma kedvezőbbé válik a bendőben lévő anaerob mikrobák számára. Fokozhatja a cellulolitikus aktivitást, így javul a rostemésztés. Az élesztőről kimutatták, hogy szabályozza a bendő pH-ját, és csökkenti az acidózis kockázatát azáltal, hogy szabályozza mind a tejsavtermelő, mind a tejsavhasznosító baktériumokat. Az élesztő gazdag táplálékanyag-forrás a bendőbaktériumok számára. Az élesztő 2 különböző hatással bír a tejelő adagban etetve:

- Kedvezően változtatja meg a bendőmikroba populációt, valamint a fermentációban és a takarmány emészthetőségében, amelyek a tejhozam megnövekedésének kedveznek.
- Az élesztő gazdag B-vitamin, aminosav, peptid, fenol vegyületek forrása, amelyek önmagukban antioxidánsként, étvágygerjesztőként, kórokozók megtelepedésének gátlójaként, immunstimulánsként működnek (Esmail S.H. 2022).

Sok esetben az élesztő etetésére adott válasz nem konzisztens. Az inkonzisztenciára magyarázatul szolgálhat a különböző bekeverési százalékok, az adagok közti különbségek, takarmányfelvétel és más takarmányadalékok használata, és további tényezőként jelenik meg az állatok kora, fiziológiai állapota, az egészségi állapota és a stressz.

Az élesztőnek a hőstresszhez történő adaptációjához való hozzájárulása Esmail S.H. (2022) szerint a következőkben foglalható össze:

- Javítja a szárazanyag-felvételt, a laktációs teljesítményt és a takarmány hasznosulását.
- Csökkenti a rektális hőmérsékletet a hőstresszben lévő teheneknél, ami a hőszabályozásban betöltött szerepére utal.
- Növelheti a táplálékanyagok áramlását a vékonybélbe.
- Az élesztő-kiegészítés stimulálja a niacin szintézisét a bendőben. A niacin stimulálja a bőrerek tágulását azáltal, hogy a vaszkuláris prosztaglandin receptorokra hat, és ezáltal növeli a tejelő tehének perifériás hőveszteségét.
- Csökkenti a légzések számát, ami arra utal, hogy hatékonyabb az állat hőleadása.
- A jobb hőleadás eredményeként csökken a termoregulációra fordított életfenntartó energiahányad.
- A plazma glükóztartalma megemelkedett, amikor élő élesztőkiegészítést kaptak a tehének.
- A tőgymirigy számára nő a hozzáférhető glükóz mennyisége, ami javítja a laktózsintézist, így a tejtermelésre pozitív hatással van. Egy tanulmányban az élesztőkiegészítés növelte a tejtermelést napi 1,2 kg/nappal a laktáció első 130 napjában.
- Az élesztőkiegészítés kapó tehének továbbá hosszabb ideig kérődznek, alacsonyabb a bendőjük hőmérséklete, és rövidebb ideig lesz 39 °C-fok feletti a bendő hőmérséklete.

Többen kimutatták, hogy az élesztő stabilizálja a bendő mikrobiális közösségét (Tun és mtsai., 2020), általában csökkenti a bendőben a szabad LPS koncentrációt, és fokozza az immunválaszokat a bélen belül és azon kívül (Jensen és mtsai. 2008; Perdomo L., 2011.; Li és mtsai. 2012.; Vailati Riboni és mtsai., 2021). Azáltal, hogy csökkenti a proinflammatorikus állapotot, enyhíti a szubakut bendőacidózissal (SARA) kapcsolatos káros emésztési és gyulladásos válaszokat.

Tájékoztatjuk tisztelt Partnereinket, hogy
Állategészségügyi Laboratóriumunkban
továbbra is elérhetőek a

BEFEJÉSI TEJMINTÁKBÓL ELVÉGEZHETŐ VIZSGÁLATOK:

SZARVASMARHÁK

- paratuberkulózis (PTBC)
- fertőző rhinotracheitise (IBR)
- vírusos hasmenése (BVD).

A kedvezményes (egyedi)
árakról érdeklődhet a
területileg illetékes
régioigazgatónál, illetve:

Dr. Kenéz Árpád
laboratóriumigazgatónál
tel.: +36 20/229-4965

Dr. Monostori Attila
állatorvosnál
tel.: +36 20/464-0147

www.atkft.hu

A KLÍMAVÁLTOZÁS ÁLLAT- TENYÉSZTÉSI VONATKOZÁSAI VII.

KLÍMAVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK MAGYARORSZÁGON

**Szakértő
munkatársunk írása**
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

Magyarország – bár a globális üvegházhatásúgáz- (ÜHG-) kibocsátás csupán 0,15%-áért, az Európai Unió (EU) kibocsátásának pedig kb. 1,0-1,5%-áért felelős – elkötelezett a globális és az uniós klímapolitikai célkitűzések megvalósítása iránt. Ezt az is bizonyítja, hogy a világ azon kevés országai közé tartozik, ahol 1990 óta úgy nőtt a bruttó hazai termék, hogy közben a szén-dioxid-kibocsátás közel harmadával, az energiafelhasználás pedig 15%-kal csökkent. Hazánk egyike volt az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) 1992. évi Éghajlatváltozási Keretegyezménye részes feleinek, illetve elsőként ratifikálta az EU tagállamai közül a 2015. decemberében elfogadott Párizsi Megállapodást.

Az előbbit az 1995. évi LXXXII. törvény, az utóbbit a 2016. évi L. törvény hirdette ki Magyarországon; a keretegyezmény és Kiotói Jegyzőkönyvnek végrehajtási rendszerét pedig a 2007. évi LX. törvény szabályozza. Ezekén túl fontos megemlíteni még a 2012. évi CCXVII. törvényt is, amely rögzíti hazánk részvételét az ÜHG-ok uniós kereskedelmi rendszerében és a rovatunk korábbi számaiban már említett erőfeszítés-megosztási rendelet (effort sharing regulation, ESR) végrehajtásában.

Magyarország fenntartható fejlődéshez vezető útját az Országgyűlés által 2013. március 25-én elfogadott **Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia 2012–2024** jelöli ki. Ez a fenntarthatósági átmenet megkönnyítésére egy (szak)politikai cél- és eszközenszert határoz meg, amely a következőket szolgálja:

- nemzeti erőforrásaink mennyiségi és minőségi állapotának szinten tartása;
- hazánk tartós helytállása a nemzetközi versenyben;
- természeti és kulturális örökségünk megőrzése; valamint
- gyarapítható erőforrásaink megfelelő fejlesztése.

A keretstratégia 34 stratégiai célt és 77 teendőt (eszközcélt) foglal magában az emberi, társadalmi, természeti, illetve gazdasági erőforrásokra vonatkozóan. Ezek elérése/végrehajtása érdekében mennyiségi és minőségi indikátorokkal folyamatosan nyomon kell követni a nemzeti erőforrások állapotának/helyzetének alakulását, azonosítva mindeközben, hogy mely tényezők vezet(het)tek azok gyarapodásához vagy degradálásához. A kormányzati, regionális és helyi döntések meghozatalakor prioritásként kezelendő a kedvező hatást gyakorló tényezők támogatása és a kedvezőtlenek visszafogása.

A már említett 2007. évi LX. törvény értelmében az Országgyűlésnek **Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiát** kell elfogadnia az éghajlatváltozással kapcsolatos célok, eszközök és prioritások kijelölésére, melyet első ízben a 2008-tól 2025-ig tartó időszakra dolgoztak ki, és először 2010-ben, majd 2015-ben vizsgáltak felül. Az Első Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia végrehajtására kétfévente Nemzeti Éghajlatváltozási Program (NÉP) készült, figyelembe véve a releváns EU-s programokat, szakpolitikákat és előírásokat. A NÉP-ek meghatározták:

- azokat a főbb intézkedéseket, melyek előmozdítják az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményében és annak Kiotói Jegyzőkönyvében vállalt kötelezettségeink teljesítését;
- az éghajlatváltozás hazai hatásaihoz való alkalmazkodás lépéseit;
- a magyarországi ÜHG-kibocsátások költségvetés mérsékléséhez és az éghajlatváltozás hatásaihoz kapcsolódó kutatási prioritásokat; valamint
- az előző pontokban foglaltak finanszírozási forrásait.

A Kiotói Jegyzőkönyv különféle rugalmassági mechanizmusokat vezetett be a kibocsátások csökkentése érdekében. Ezek közül az egyik a kibocsátási egységek fejlett államok közötti adásvétele a nemzetközi emissziókereskedele-

szabályai alapján. Magyarország először 2008-ban értékesítette a számára meghatározott szén-dioxid-kvótamennyiségéből fel nem használt kvótái egy részét. Az ebből származó bevételt a Zöld Beruházási Rendszer (ZBR) keretében fordították klímavédelmi célokra. Majd 2013-ban létrejött a Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer (ZFR) a rovatunk II. részében már bemutatott európai kibocsátáskereskedelmi rendszer kvótabevételeinek felhasználására. A ZBR-en és a ZFR-en keresztül vállalkozások, magánszemélyek, társaságok, lakásszövetkezetek, illetve önkormányzatok kaphatnak támogatást az ÜHG-kibocsátás csökkentésére és az energiamegtakarításra irányuló beruházásaikhoz.

A Párizsi Megállapodás hatálybalépésével szükségessé vált az Első Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia átdolgozása. Ennek eredményeként született meg a 2030-ig tartó **Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia**, amely a Párizsi Megállapodásban foglaltak megvalósításának hazai lehetőségeit összegzi. Az Országgyűlés által 2018-ban elfogadott és egészen 2050-ig kitekintést nyújtó stratégia fő célja a dekarbonizáció (karbonsemlegesség elérése). Alprogramjai az ÜHG-kibocsátás csökkentésére (Hazai Dekarbonizációs Útiter), az éghajlatváltozás káros hatásaihoz való alkalmazkodásra (Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia), illetve a klímaváltozással kapcsolatos szemléletformálásra (Partnerség az Éghajlatért Szemléletformálási Terv) terjednek ki, és a mezőgazdaságra vonatkozóan egyebek mellett a következők szükségességét hangsúlyozzák: ökológiai gazdálkodási módok előnyben részesítése, a mainál kisebb energiahasználattal és hatékonyabb műtrágyahasználattal járó termelési rendszerek elterjesztése, rövid ellátási láncok kialakítása, az állattartás fajlagos metántermelésének csökkentése, az ÜHG-hatékony trágyakezelés és energetikai hasznosításának elősegítése stb. A Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia végrehajtását hároméves időtávokra szóló éghajlatváltozási cselekvési tervek biztosítják.

A kiemelt nemzeti stratégiai tervdokumentumok kapcsán fontos megemlítenünk az azokhoz szervesen illeszkedő **Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptiót**, amely keretet nyújt a hazai fejlesztések számára. Az Országgyűlés által 2014-ben elfogadott dokumentum kijelöli Magyarország fejlesztési és területfejlesztési célkitűzéseit, 2030-ig szóló hosszú távú jövőképét, valamint fejlesztéspolitikai célokat, prioritásokat és elveket határoz meg.

A levegőminőségre vonatkozó hosszú távú célok teljesítése érdekében az EU 2016 végén léptette hatályba a *léggöri szennyező anyagok kibocsátásának csökkentéséről szóló 2016/2284 irányelvet*, amely többek között nemzeti levegőszennyezés-csökkentési program kidolgozását, végrehajtását és rendszeres aktualizálását; nemzeti emissziókataszterek és -előrejelzések készítését, frissítését; valamint a levegőszennyezés ökoszisztémára és egészségre gyakorolt káros hatásainak nyomon követését írja elő a tagállamok számára. Továbbá öt kiemelt légszennyező (finom szállópor, kén-dioxid, ammónia, nitrogén-oxidok, metántól eltérő illékony szerves vegyületek) tekintetében meghatározza a nemzeti kibocsátáscsökkentési kötelezettségeket a 2020 és 2029 közötti időszakra, illetve a 2030 utáni évekre. A 2016/2284 irányelvhez igazodó **Országos Levegőterhelés-csökkentési Program** a célok eléréséhez öt gazdasági szektor (ipar, mezőgazdaság, közlekedés, energetika és lakosság) számára fogalmaz meg intézkedéseket.

Rovatunk egy korábbi részében már ismertettük a 2050-re kitűzött európai uniós klímasemlegességi cél elérését szolgáló közösségi javaslatokat, intézkedéseket. Magyarország is támogatja a 2050-es klímasemlegességi célt, ezért a kormány az EU számára tett vállalások teljesítése érdekében 2020-ban több stratégiai dokumentumot is elfogadott:

- **I. Éghajlatváltozási Cselekvési Terv**, amely

intézkedéseket tartalmaz a Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiában megfogalmazott közép- és hosszú távú célok megvalósítására,

- az energiatakarékosságot és az erőművek korszerűsítését hirdető **Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig** (a továbbiakban Nemzeti Energiastratégia),
- **Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve**, amely a dekarbonizáció, az energiahatékonyság, az ellátásbiztonság, a belső piac és az innovációversenyképesség dimenziók szerint foglalja össze hazánk EU számára tett, 2030-ig szóló vállalásait az ÜHG-kibocsátás csökkentésére és a megújuló energiák felhasználásának fokozására vonatkozóan, valamint
- a klímasemlegességhez vezető utat felvázoló **Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020–2050**, amelynek témaköreit nyolc pontban a 2020 februárjában meghirdetett **Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv** emeli ki. Az akcióterv egyik pontja az ún. Zöld Magyar Államkötvény kibocsátása, ami 2021 áprilisában kezdődött meg.

A Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020–2050, a Nemzeti Energiastratégia, illetve Magyarország Nemzeti Energia- és Klímatervének célkitűzései szerint ÜHG-kibocsátásainkat az 1990. évi bázishoz képest 2030-ra 40%-kal, 2040-re 65%-kal kell csökkenteni, hogy 2050-re a magyar gazdaság nettó karbonsemleges legyen. Ezeket az EU által is elfogadott célértékeket (a 2040-re vonatkozó 65% kivételével) és az elérésükhöz szükséges teendőket az Országgyűlés **a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvényben** rögzítette.

Az Európai Bizottság a hazai törvény elfogadását követően tett javaslatot arra, hogy az EU 2030-ra a korábbi cél (40%) helyett legalább nettó 55%-kal csökkentse ÜHG-kibocsátását az 1990-es szinthez képest. Ezt azóta az új európai klímarendelet is rögzíti. Mint azt rovatunk III. részében már bemutattuk, az 55%-

os ÜHG-kibocsátási cél elérését szolgáló közösségi vállalatokat az „**Irány az 55%**” intézkedéscsomag gyűjti egybe. Annak **számos pontjának megvalósítása azonban komoly nehézségekbe ütközik a tagállamok, köztük Magyarország számára is.** Problémás lehet például a személy- és kisteherautókra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások szigorítása (2035-től nem kerülhetnek piacra új, belső égésű motorral hajtott vagy hibridmeghajtású járművek), az európai kibocsátáskereskedelmi rendszer kiterjesztése a közlekedésre és a lakossági fűtési szektorra (amelynek hatására az üzem- és tüzelőanyagok ára feltételezhetően gyorsan megugrik majd), valamint a karbonvám (tervek szerinti) 2023 októberi bevezetése a karbonintenzív ágazatok harmadik országokból importált termékei után. Az utóbbi az energiaköltségek további jelentős emelkedését vonhatja maga után, annál is inkább, hogy a hazánkban felhasznált villamos energia 25-30%-a importból származik.

Az uniós szinten 2030-ig elérendő legalább nettó 55%-os ÜHG-kibocsátáscsökkentési célkitűzés megvalósítása érdekében szükség van a már említett hazai 40%-os nettó ÜHG-csökkentési célkitűzés emelésére. Erre Magyarország Nemzeti Energia- és Klímatervének idén és 2024-ben folyó felülvizsgálata során kerül sor, párhuzamosan a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény módosításával. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy a nettó 55%-os célértéket a tagállamoknak közösen kell teljesíteniük, így az egyes tagállami vállalatok ettől eltérhetnek.

Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét 1997 óta a hatéves nemzeti környezetvédelmi programok alkotják. Az **5. Nemzeti Környezetvédelmi Programot (2026-ig szóló szakpolitikai stratégiát)** és az annak részét képező **V. Nemzeti Természetvédelmi Alaptervet** az Országgyűlés 2022 decemberében fogadta el. A program a környezetügy átfogó stratégiai tervdokumentuma, amely összhangban van az EU zöld átállását előmozdító, 2030-ig terjedő

8. Környezetvédelmi Cselekvési Programjával és az európai zöld megállapodással, szorosan kapcsolódik a hosszú távra koncepciót nyújtó magyar **Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához,** illetve keretet biztosít a környezetügy hazai szakterületi stratégiái, programjai, tervei (például *A biológiai sokféleség megőrzésének nemzeti stratégiája, a Nemzeti Vízstratégia, az Országos Levegőterheléscsökkentési Program, a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv* stb.) számára, integrálva azok főbb célkitűzéseit (hazánk környezeti állapotának javítása, természeti értékeinek, erőforrásainak megóvása, a gazdaság zöldítése és körforgásos működésének elősegítése stb.).

Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program egyebek mellett a következőket jelöli ki cselekvési irányként a mezőgazdasági termelők számára: agroökológiai adottságokhoz és klímaváltozáshoz alkalmazkodó, környezetbarát gazdálkodás, környezeti és klímavédelmi szempontok figyelembevétele az állattartásban, a magas genetikai értékű állat- és növényfajták megőrzésére irányuló kezdeményezések erősítése, helyes mezőgazdasági gyakorlat követése a nitrátérzékeny területeken, az állattartó telepek trágyatároló műtárgyainak megfelelő műszaki védelemmel történő ellátása stb. Mindezekben túl kiemeli a GMO-mentesség megőrzését is: hazánkban továbbra sem lehet termesztetni genetikailag módosított növényeket, ugyanakkor újabb intézkedésekre van szükség az állati takarmányozás GMO-mentességének elérése érdekében (import GMO-szója kiváltása).

SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

8. táblázat: A teljesítményvizsgált tehenészeti telepek megyénkénti megoszlása az állomány elegytej szomatikus sejtszámának telepenkénti súlyozott átlaga alapján (2023. június)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
Baranya	11	55,00	3	15,00	5	25,00	1	5,00	0	0,00	20
Bács-Kiskun	12	42,86	5	17,86	6	21,43	1	3,57	4	14,29	28
Békés	16	48,48	8	24,24	6	18,18	2	6,06	1	3,03	33
Borsod-Abaúj-Zemplén	8	47,06	1	5,88	5	29,41	3	17,65	0	0,00	17
Csongrád-Csanád	8	36,36	9	40,91	3	13,64	2	9,09	0	0,00	22
Fejér	11	61,11	3	16,67	2	11,11	1	5,56	1	5,56	18
Győr-Moson-Sopron	16	50,00	6	18,75	7	21,88	1	3,13	2	6,25	32
Hajdú-Bihar	20	41,67	6	12,50	16	33,33	4	8,33	2	4,17	48
Heves	4	50,00	3	37,50	0	0,00	1	12,50	0	0,00	8
Komárom-Esztergom	7	70,00	2	20,00	1	10,00	0	0,00	0	0,00	10
Nógrád	4	50,00	1	12,50	1	12,50	2	25,00	0	0,00	8
Pest	12	57,14	5	23,81	2	9,52	2	9,52	0	0,00	21
Somogy	8	80,00	1	10,00	0	0,00	1	10,00	0	0,00	10
Szabolcs-Szatmár-Bereg	9	37,50	6	25,00	4	16,67	4	16,67	1	4,17	24
Jász-Nagykun-Szolnok	16	53,33	6	20,00	4	13,33	3	10,00	1	3,33	30
Tolna	16	53,33	3	10,00	5	16,67	3	10,00	3	10,00	30
Vas	4	30,77	4	30,77	3	23,08	2	15,38	0	0,00	13
Veszprém	13	52,00	1	4,00	8	32,00	2	8,00	1	4,00	25
Zala	7	77,78	0	0,00	1	11,11	1	11,11	0	0,00	9
Összes telep	202		73		79		36		16		406
Összes telep %		49,75		17,98		19,46		8,87		3,94	
összes fejt tehén	86 558		26 609		21 562		8 205		1 214		144 148
összes fejt tehén %		60,05		18,46		14,96		5,69		0,84	

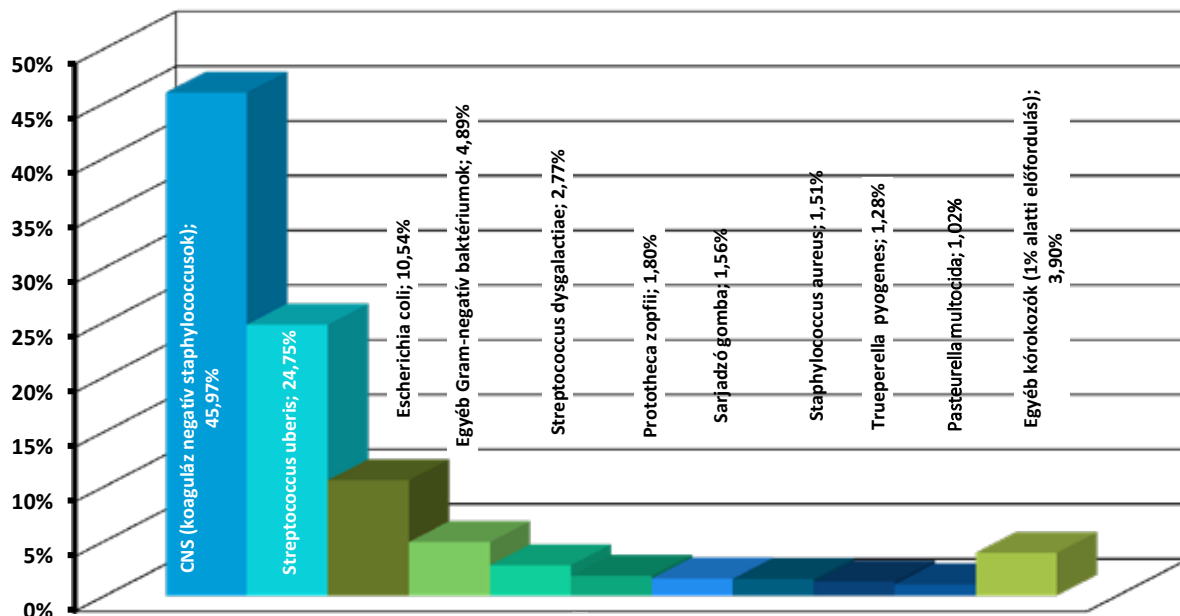
9. táblázat: A vizsgált tehenállomány megoszlása és tejtermelése súlyozott átlag sejtszám-értékhatáronként (2023. június)

Sejtszám értékhatár x 1000	Fejt tehén	Összes	Napi tej kg	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	71 198	2 560 772		35,97
101 - 400	39 565	1 270 081		32,10
401 - 500	4 432	138 912		31,34
501 - 700	6 094	190 327		31,23
701 - 1 000	5 247	164 482		31,35
1 001 - 3 000	11 213	348 817		31,11
3 001 és több	4 044	112 676		27,86
Összesen	141 793	4 786 067		33,75

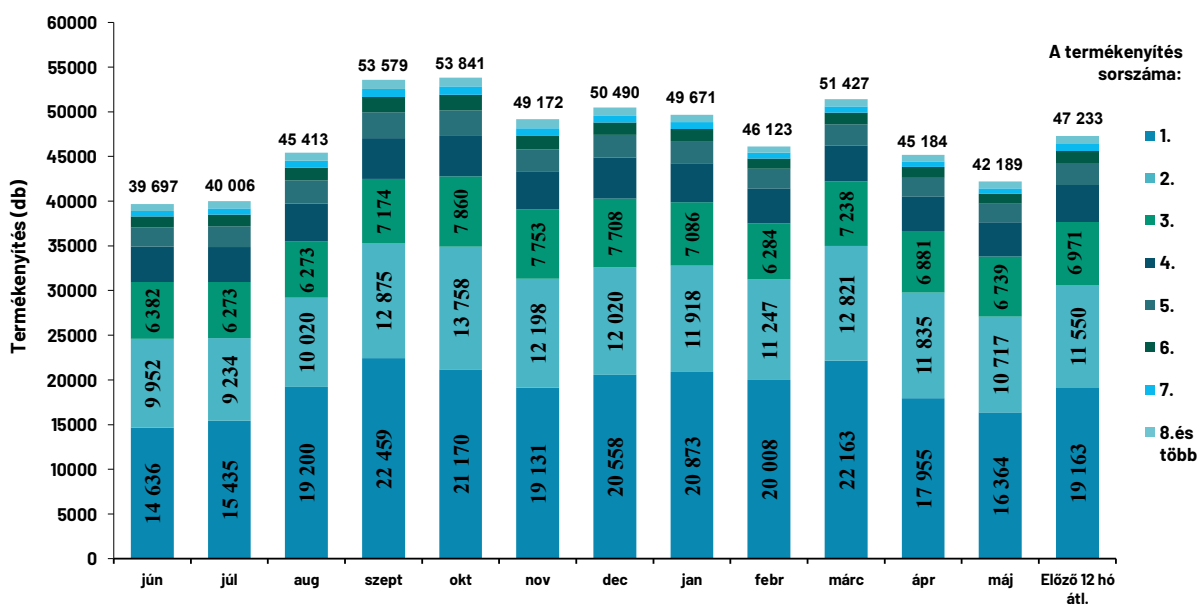
Tejmintákban azonosított kórokozók aránya

1. ábra: A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA
Vizsgált időszak: 2022. július 1. és 2023. június 30.

Termékenyítési adatok elemzése a szaporítás javításáért

2. ábra: A termelés-ellenőrzött tehének havonkénti termékenyítéseinek száma és megoszlása a termékenyítések sorszáma szerint.
Vizsgált időszak: 2022.06. 01. - 2023.05.31.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

10. Táblázat: A tej karbamid-tartalmának vizsgálatába bevont állományok megoszlása

Ellenőrző fejés dátuma: **2023. június**
 Fejt tehenek száma: **124 283**
 Ellenőrzött tenyészetek száma: **308**

Ellenőrzött tehénszám: **149 278**
 Értékelt minták száma: **123 424**

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahány	220	0,18
Energiahány	13 178	10,68
Fehérjetöbblet és energiahány	10 461	8,48
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	993	0,80
Fehérje- és energiaegyensúly	49 263	39,91
Fehérjetöbblet és enyhe energiahány	29 474	23,88
Fehérjehiány és energiatöbblet	479	0,39
Energiatöbblet	12 749	10,33
Fehérje- és energiatöbblet	6 607	5,35

2023. június hónapban a 411 ellenőrzött telepből 308, az ellenőrzött telepek 75%-a vette igénybe a karbamid mérési szolgáltatást a fejt tehenállomány 86%-ára.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

Vemhességi vizsgálatok száma és eredménye (2022. június)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2022. 06.	867	534	297	36
Tejlaboron keresztül				
	313	159	143	11
Adatfeldolgozáson keresztül				
	554	375	154	25
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	94 NÉ	29 NÉ	55 NÉ	10 NÉ
28-45 napig	114	69	41	4
46-60 napig	100	70	23	7
61 naptól	246	207	35	4

NÉ: nem értékelt

2022. júniusi vemhesség vizsgálatok* eredményei a bejelentett ellések alapján

Vemhességi szakasz		PAG	VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE				
			Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény				
			megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés	
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	69 vemhes	51 egyed	időre ellett			
			3 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	3 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			15 egyed	nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
		41 üres	41 egyed	üres		KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS?????	
			0 egyed	vemhes	8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
					1 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
		4 ism.	0 egyed	vemhes	11 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
	4 egyed		üres	0 egyed	időre ellett		
				0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
				0 egyed	időre ellett		
	46-60 napig	70 vemhes	54 egyed	időre ellett			
			2 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	2 egyed	korábbi termékenyítésre ellett	
			14 egyed	nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett	
		23 üres	23 egyed	üres		KÉSŐI MAGZATVESZTÉS?????	
			0 egyed	vemhes	8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
					0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült	
		7 ism.	1 egyed	vemhes	7 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült	
	6 egyed		üres	0 egyed	időre ellett		
				0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
				0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült		
	61 naptól	207 vemhes	168 egyed	időre ellett			
23 egyed			termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	23 egyed	korábbi termékenyítésre ellett		
16 egyed			nincs ellés	0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett		
35 üres		33 egyed	üres		KÉSŐI MAGZATVESZTÉS?????		
		2 egyed	vemhes	8 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült		
				0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült		
4 ism.		1 egyed	vemhes	9 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült		
	3 egyed	üres	2 egyed	időre ellett			
			0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett			
			1 egyed	időre ellett			
		0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett				
		0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült				
		2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült				

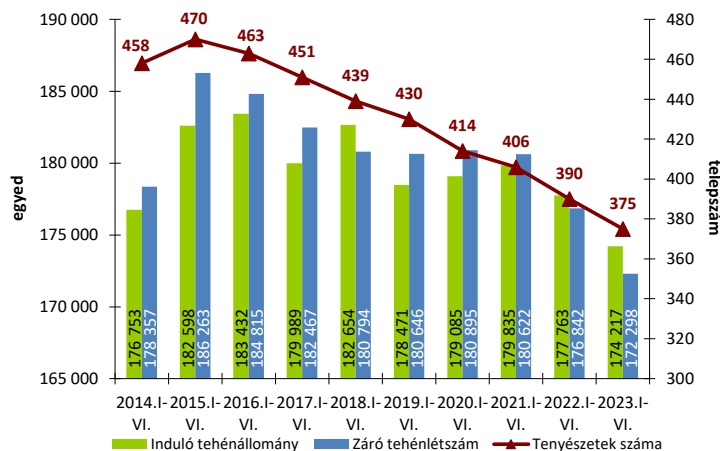
*Adatfeldolgozáson keresztül regisztrált vemhesség vizsgálatok
(PAG vizsgálati eredmények: vemhes, üres, ismételt vizsgálat javasolt)

Vemhességi vizsgálatok nyilvántartása (2022. június - 2023. június)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2022.06.	867	534	297	36
2022.07.	759	468	252	39
2022.08.	848	443	350	55
2022.09.	669	354	265	50
2022.10.	753	476	240	37
2022.11.	846	523	294	29
2022.12.	685	397	244	44
2023.01.	803	499	271	33
2023.02.	825	560	229	36
2023.03.	882	547	294	41
2023.04.	848	609	208	31
2023.05.	757	526	199	32
2023.06.	841	562	242	37
Összes minta	10 383	6 498	3 385	500

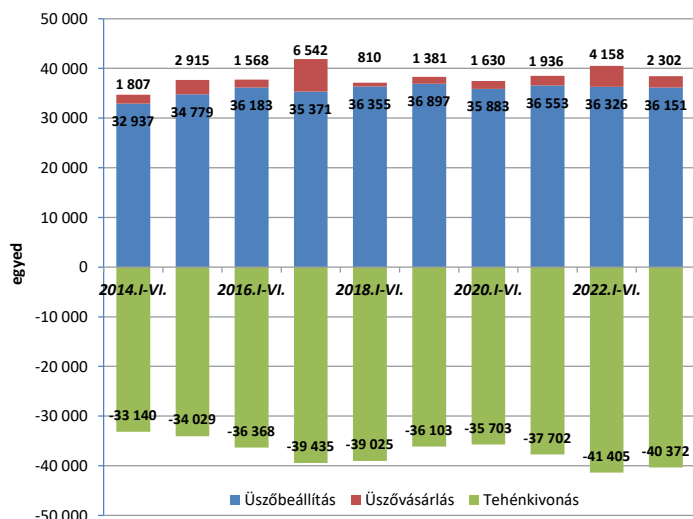

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-VI. hó)

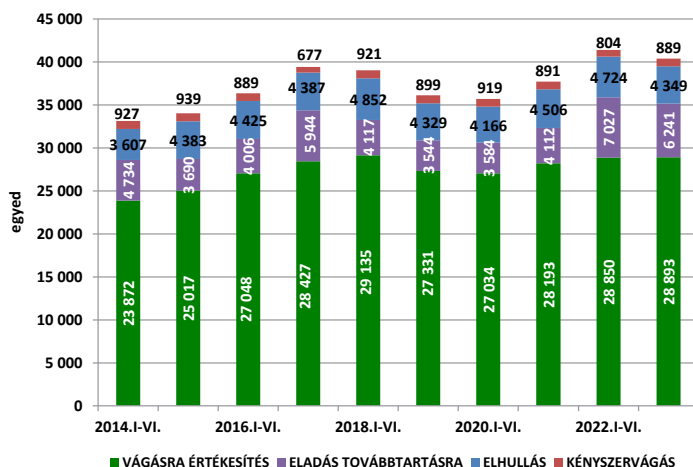
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 júniusában 15-tel (-3,8%) kevesebb volt, mint 2022 júniusában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma júniusban 2-vel (-0,5%) csökkent májushoz képest. Ugyanakkor 2023. június végén 4.544-gyel kevesebb (-2,6%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 18,1%-kal (-83) kisebbedett, de 2014 júniusa óta a záró tehénlétszám csak kisebb mértékben zsugorodott (-6.059 egyed, -3,4%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 389-ről 459-re emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VI. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), és az állomány 2023 első hat havában tovább csökkent (-1919 egyed; -1,1%). 2023 első felében a tehénkivonások száma csökkent (-1033 egyed; -2,5%), és jelentősen mérséklődött az üszővásárlások száma is (-1.856 egyed; -44,6%), továbbá az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma is valamelyest zsugorodott (-175 egyed; -0,5%) 2022 hasonló időszakához képest. Összességében 2023 első hat havában a tehénkivonás nagysága meghaladta az állománypótlását, így a tehénállomány csökkent.

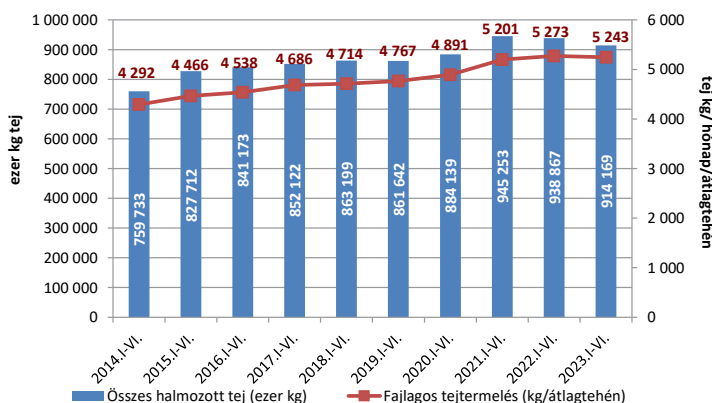
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-VI. hó)

2023 első hat havában az állományból kivont tehenek 71,6%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 28.893 volt), 10,8%-át (4.349 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,2%-áért (889 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 15,5%-ot (6.241 egyed), ami magas érték. 2023 első hat havában az induló tehénállomány 16,6%-át selejtezték, 0,5%-át kényszervágták, 2,5%-a elhullott és 3,6%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 23,2%-át vonták ki a termelésből, ami magas tehénkivonási aránynak számít az elmúlt 10 évben.

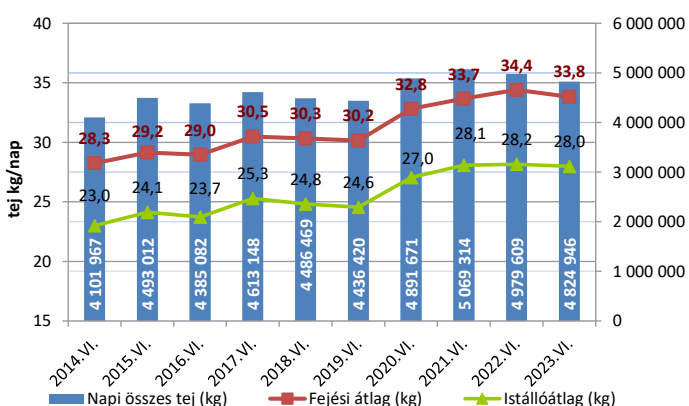

4. ábra Összes halmozott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–VI. hó)

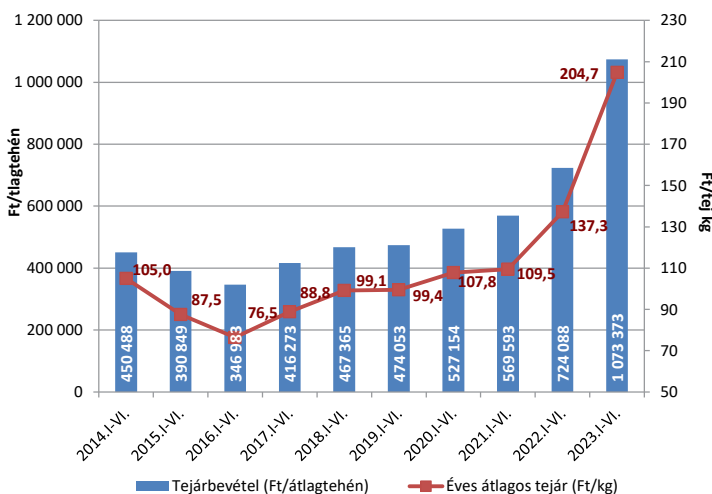
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehének összes halmozott tejtermelése 2023 első hat hónapjában csökkent (–24,7 millió kg; –2,6%) 2022 hasonló időszakához képest, de meghaladta a 914 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén csökkent (–30 kg; –0,6%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 júniusa között a fajlagos tejtermelés növekedése 22,2%-os (!) volt (+951 kg), míg az összes halmozott tejtermelés hasonló mértékben, 154,4 millió kg-mal (+20,3%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehénállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. VI. hó)

2023 júniusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év júniusi termeléséhez viszonyítva 4,825 millió kg-ra csökkent (–154,7 ezer kg, –3,1%), és már kevesebb, mint 2020 hasonló időszakában volt. Emellett a fejési átlag (–0,57 kg, –1,7%) és az istállóátlag (–0,16 kg, –0,6%) is enyhén csökkent 2022 júniusához képest. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,723 millió kg-mal lett több (+17,6%), a fejési és istállóátlag 5,59, ill. 5,00 kg-mal nőtt (+19,8%, ill. +21,7%) a vizsgált hónapban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–VI. hó)

A tehénenkénti tejárbevétel 2023 első hat havában meghaladta az 1 millió 73 ezer Ft-ot, 48,2%-kal nőtt 2022 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első hat havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés –0,6%-os csökkenésével szemben a tej árának 49,1%-os növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 138,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 22,2%-os és a tej árának 95,1%-os emelkedése 10 év alatt. Ugyanakkor Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási árának idei csökkenése folytatódott, és júniusban már 170 Ft/kg körüli szintre esett a tejár. Ugyanakkor a nyerstej kiviteli árának mérséklődése megállt, és kismértékben 110 Ft/kg felé emelkedett. Ez jó jel a nemzetközi, európai tejiacról, de a hazai felvásárlási

tejár még mindig kb. egyharmaddal drágább, vagyis további hazai árcsökkenés várható. Globálisan és az Európai Unióban a legtöbb tejtermék értékesítési és tőzsdei ára jellemzően már stagnálnak, valószínűleg trendfordulóhoz érkezünk. Magyarországon – a KSH adatai szerint – júniusban a fogyasztói árak átlagosan 20,1%-kal haladták meg az egy évvel korábbit (az EU-ban még mindig a legmagasabb inflációs adat, bár 5 hónapja lassul hazánkban az infláció), és az energia mellett továbbra is az élelmiszerek ára emelkedett leginkább, bár az élelmiszerinfláció júniusra 29,3%-ra mérséklődött. Ezen belül a tejtermékek ára 41,4%-kal, a vaj és vajkrémeké 35,6%-kal, a tejé 26,7%-kal és a sajté 23,3%-kal volt magasabb az 1 évvel ezelőttihez képest, úgy, hogy májushoz képest ezeknek a termékeknek az ára csökkent. A kenyér- és pékáruk mellett leginkább a tej és tejtermékek árának alakulása fékezte az élelmiszerinflációt, amiben a júniustól bevezetett kötelező akciózás is szerepet játszhatott. Az online árfigyelés júliustól indult, így ennek hatását majd a júliusi inflációs adatban érezhetjük először. Az infláció mérséklődése ellen hathat viszont, hogy az ársapkák augusztustól kivezetésre kerülnek, így a folyadéktej kiskereskedelmi ára várhatóan nőni fog, ami visszafoghatja a fogyasztást ennél a termékcsoporthoz. Mindezen tényezőket figyelembe véve egyelőre a hazai nyerstej árak további mérséklődése várható.

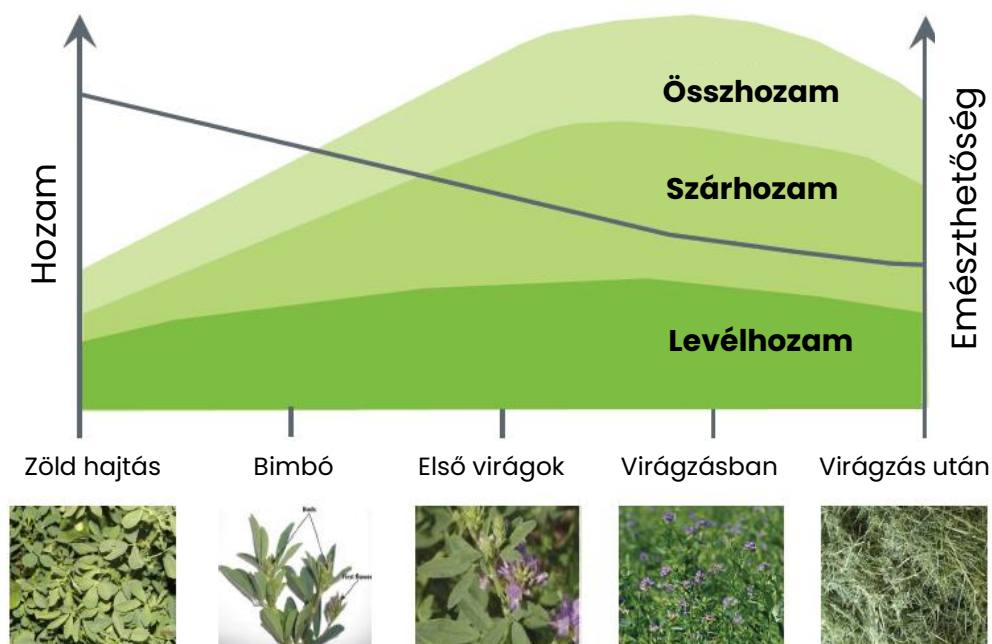
LUCERNASZILÁZS ÉS -SZENÁZSKÉSZÍTÉS

Koleszár Sándor¹
Gordon Marley²
¹Alltech Hungary Kft.
²Alltech UK

A lucerna egy kiváló tömegtakarmány a nagy termelésű tejlő tehének számára, mivel ízletes és jelentős a táplálóanyag-tartalma (azaz magas a fehérje-, vitamin- és ásványianyag-tartalma). A lucerna emészthetősége csökken a növény öregedésével. A növény fejlődésével emelkedik a szár rosttartalma, és a szár-levél arány is romlik. Utóbbi azért káros, mert a fehérjének 70%-a, a többi értékes táplálóanyag pedig akár 90%-a is a levélben

található. Ez egy folyamatos megalkuvást jelent a vágyott hozam és a lucernaszilázs minősége között. A telepek egy része még mindig 15-20% virágzásban vágja a lucernát (a körülményektől függ, hogy melyik kaszálás hogyan alakul). Az intenzíven termelő tejlő tehén esetében azonban a zöldhajtás állapota – kora bimbózás jelenti az elfogadható minőséget (mérsékelt hozam mellett).

1. ábra A lucerna hozam-minőség kompromisszuma

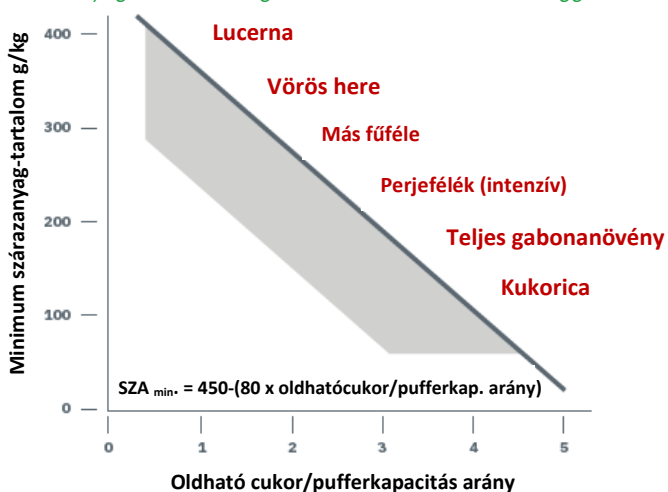
Adapted, Orloff and Putnam

A lucernaszilázs erjesztése komoly kihívás (a fehérjéhez viszonyított) alacsony cukortartalom miatt. Ahogy nő a lucernaszilázs fehérjetartalma, úgy nő a (pH csökkentéséhez) szükséges sav mennyisége – ezt pufferkapacitásnak nevezzük.

Ez azt jelenti, hogy amennyiben nem megfelelő technológiával silózunk, az intenzív tejsavas erjedés kétséges, illetve jelentős táplálóanyag-veszteség léphet fel. További kihívás, hogy a lucerna gyorsan veszíti a cukortartalmát a kaszálás után a fonnyasztás során, ami azt jelenti, hogy a kívánatos szárazanyag-tartalmat a renden a lehető leggyorsabban kell elérni.

2. ábra Az oldhatócukor-tartalom, a pufferkapacitás és a szárazanyag-tartalom elfogadható minimumának összefüggése

A megújulást támogató a tarlómagasság soha ne legyen 7 cm alatt (így elkerülhetjük a gyökérnyak sérülését). Kaszáláskor gumihengeres szársértő használata javasolt a fonnyasztás gyorsítása érdekében anélkül, hogy a leveleket letépnénk a szárról.

A lucerna kaszálását kora délután végezzük, így tudjuk a legmagasabb kiindulási cukortartalmat elérni. A száradási idő hossza függ az adott időjárástól és az elérni kívánt szárazanyag-tartalomtól. A cél legyen minimum 30% függetlenül a tárolás módjától. Amennyiben a lucernaszilázst túl nedvesen (<30% sza. alatt) silózzuk be, megnő az esélye a vajsavas erjedésnek. Amennyiben túl szárazon silózunk, akkor a tömörítés lesz nehezebb, és a bemelegedés/karamellizálódás mellett az élesztők, valamint a penészgombák kártétele jelentkezhet.

A szecskahossz függ a szilázs szárazanyag-tartalmától. **Magasabb szárazanyag-tartalom (35%+) esetében segíti a tömörítést, ha 1,5 cm-re csökkentjük a szecskahosszt.** Amikor a szárazanyag-tartalom nem éri el a 30%-ot, akkor 2,5-3 cm legyen, hogy csökkentse a csurgaléklé képződésének sebességét. A

szecskaméret eldöntésekor figyelembe kellene venni a silómaró aprító hatását és a TMR ideális szerkezetét is (>2 cm: 2-8%; 0,8-1,9 cm: 40-50%)!

Alacsonyabb szárazanyag-tartalmú szilázsok silózása során a higiénia (földszennyeződés) kritikus tényező. Ezért amennyire lehet, csökkenteni kell a szántóföldön a taposás mértékét és a lucerna földdel való szennyeződését a kaszálás, a rendképzés, a siló töltése és a tömörítés során. Ez főleg alacsony szárazanyag-tartalom esetében kritikus. A tömörítő traktor lehetőleg maradjon végig a depóban a zárásig.

A lucernaszilázs tömörítése nagyban függ a besilózott anyag szárazanyag-tartalmától. **Az alacsony szárazanyag-tartalmú lucerna (30% alatt) túltömörítése vajsavas erjedést eredményezhet,** különösen ha talajszennyeződéssel társul. Nagy csíraszámú, homofermentatív tejsavtermelő baktériumokat tartalmazó silótartósító használata javasolt, hogy a gyors pH-csökkenés és az elért alacsony kémhatás gátolja a klosztridiumokat (vajsavtermelő baktériumok). A tiszta lucernaszilázs hamutartalma 7-8% körül várható (a magas ásványianyag-tartalma miatt). A gyakorlatban sajnos 10-12% között mozog a hazai átlag.

Fontos:

- Tarlómagasság: minimum 7 cm
- Szecskahossz:
 - » 1,5 cm, ha a szárazanyag-tartalom 35% felett van.
 - » 2,5 cm felett, ha a szárazanyag-tartalom 30% alatt van.
- Silótartósító: nagy csíraszámú homofermentatív tejsavtermelő baktérium.
- Problémák: intenzív fonnyadás, jó higiénia (kevés földszennyeződés) és megfelelő cukorszint szükséges. A levelek jóval gyorsabban száradnak, mint a szár, ami azt jelenti, hogy a túlzásba vitt mozgatás/rendkezelés jelentős levélvesztéssel járhat.

KUKORICASZILÁZSAINK 2022.

Dr. Orosz Szilvia
 Állattenyésztési
 Teljesítményvizsgáló Kft.

A 2022 év száraz és forró meleg nyara megmutatta, a tejtermelés eredményességét és költséghatékonyságát a kukoricaszilázs jelentős mértékben fogja destabilizálni a jövőben, ha nem tudunk több lábón állni. A kettős termesztés és az

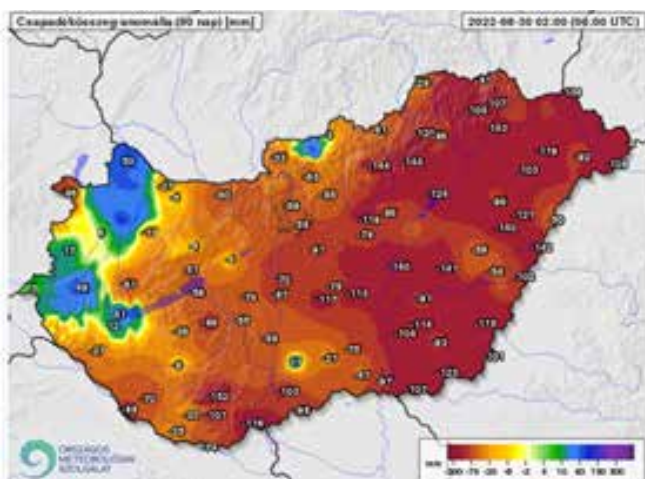
öntözés együtt adnak lehetőséget a kezünkbe, ami által a tömegtakarmány-bázis biztonságos lehet. A költség és a költséghatékonyság azonban sajnos továbbra is kérdéses lesz.

2022. nyarának időjárása

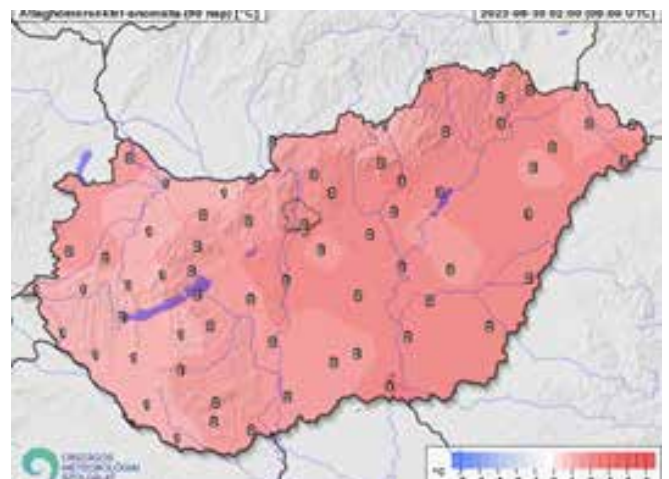
Az idei nyár időjárására jellemző volt, hogy a csapadék mennyisége számos helyen 140–150 mm-rel kevesebb volt, mint a sokéves átlag (1. ábra). Voltak olyan területek hazánkban, ahol a 3 havi csapadékösszeg nem érte el az 50 mm-t! Ezt még a szélsőségesen

aszálytűró növények sem bírják ki. Az átlaghőmérséklet pedig 1–2 °C-kal haladta meg az előző évtizedek értékét (2. ábra). A 3. ábrán az aszályos területek láthatóak a nyári növények szempontjából 2022. nyarán.

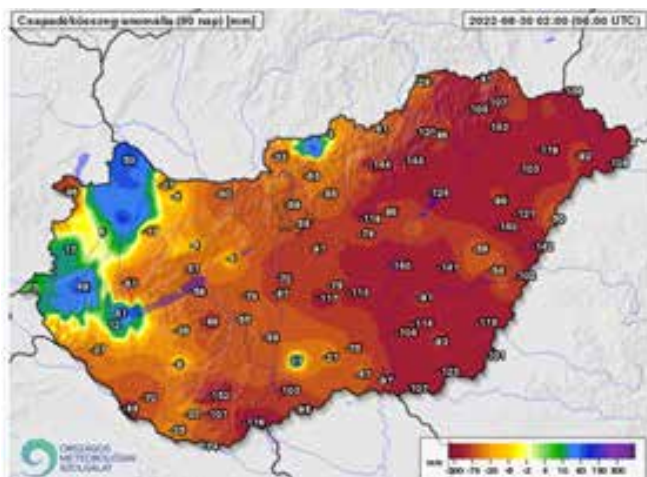
1. ábra Csapadékösszeg 2022. június–augusztus időszakában a sokéves átlaghoz képest (forrás: OMSz)

2. ábra Átlaghőmérséklet 2022. június–augusztus időszakában a sokéves átlaghoz képest (forrás: OMSz)

3. ábra Aszályos területek a nyári növényekre 2022 nyarán (forrás: OMSz)

A 2022. évi betakarítású silókukorica hozamok

Az 1. táblázatban láthatóak a kukoricaszilázs betakarításának országos adatai összehasonlítva az előző évek betakarításának eredményeivel. **Tíz évből 5**

évben a hozam nem érte el a 30 tonna/ha értéket. Ez azt mutatja, hogy várhatóan a jövőben is közel minden második év gyenge hozamú lehet öntözés nélkül.

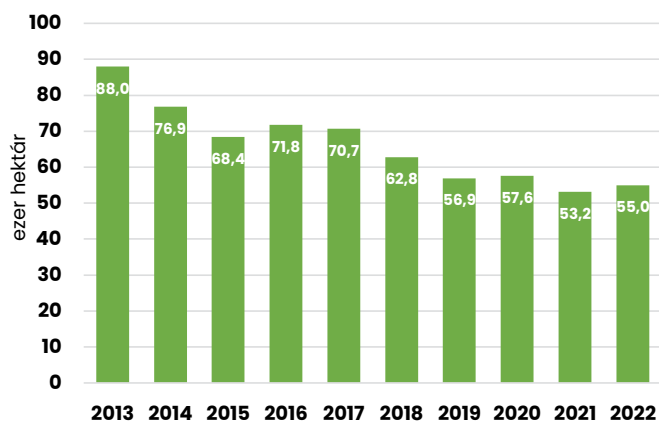
1. táblázat A 2013–2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok hozamának összehasonlítása (AKI, 2022. október 8.)

	Silókukorica termőterület	Betakarított silókukorica	Hozam
	ha	tonna/év	tonna/ha
2013. silókukorica	87.952	1.982.513	22,5
2014. silókukorica	76.867	2.388.893	31,1
2015. silókukorica	68.440	1.665.450	24,3
2016. silókukorica	71.822	2.198.860	30,6
2017. silókukorica	70.707	1.890.615	26,7
2018. silókukorica	62.776	1.928.839	30,7
2019. silókukorica	56.900	1.820.314	32,0
2020. silókukorica	57.563	1.929.187	33,5
2021. silókukorica	53.198	1.459.833	27,5
2022. silókukorica	54.989	935.044	17,0

Az elmúlt 10 évben 33 ezer hektárral csökkent a silókukorica termőterülete (4. ábra). Ennek egyik oka lehet a kettős termesztés előretörése a gabonaszilázsok térhódításával. Új silókukorica hibridek ugyan vannak, de a hozamok tendenciaszerűen nem javultak, így ez nem ok a termőterület csökkentéséhez. A kiugró hozamok esetében inkább évjáráthatás érvényesül. A betakarított mennyiség a 2017–2020 közötti jó évjáratokban kb. 1,8–1,9 millió tonna volt, szemben a 2014-es 2,4 millió tonnával. Tehát kb. 0,5 millió tonna kukoricaszilázzsal kevesebbet ettünk az utóbbi években, ami átlagosan 1250 tonnával kevesebb kukoricaszilázs telepenként (400 telep átlagában). A 2021. és a 2022. év átlagai nem mérvadóak, mert az aszály évjáráthatása érvényesült mind a hektáronkénti hozamban, mind az összmennyiségben. Az azonban kiemelendő, hogy tavaly szeptemberben kb. 1 millió tonna kukoricaszilázs hiányzott a silódepókból országosan a szükséglethez képest.

4. ábra A silókukorica termőterülete Magyarországon 2013 és 2022 között (AKI adatbázis)

A 2. táblázatban láthatóak a kukoricaszilázs **terméseredményei** régióként (AKI, 2022. október 8.). Súlyosan aszályos terület volt Közép-Magyarország,

az Észak-Alföld és a Dél-Alföld, kiemelten pedig Békés szenvedett a gyenge hozamoktól.

2. táblázat A kukoricaszilázs terméseredményei országrészenként 2022-ben (AKI, 2022. október 8.)

	Hozam 2022. tonna/ha
Közép-Magyarország	10,6
Közép-Dunántúl	16,9
Nyugat-Dunántúl	29,2
Dél-Dunántúl	17,4
Észak-Magyarország	16,9
Észak-Alföld	13,1
Dél-Alföld	12,0
Békés	8,0
Összesen	17,0

A hőstressz idén korán érkezett, így hatása drámai volt (cső nélküli növények). Az aszály és a hőstressz miatt július elején kezdtük a silózást, míg egyes területeken a megszokott időben, augusztus közepétől zajlott a betakarítás. Az aszály végig jelen volt, de régióként különböző mértékben. **A hőstressz gyorsan öli meg a növényt, az aszály lassan sorvasztja el. Ezért más a hatásuk a kukoricánövény táplálékanyag-tartalmára és tápláléértékére.** A változatosság és

a regionális hatások miatt az ország mozaikos lett a kukoricaszilázsok keményítőtartalma terén. Egyszerre volt jelen:

- a szokatlan időpontban történt betakarítás (pl. hőstressz miatt korai fenofázisban),
- az átlagostól eltérő szem-szár-levél arány (pl. cső nélküli silókukorica), valamint
- az elhúzódó aszály (kevés szemmel vagy cső nélkül lassan elszáradt a kukoricánövény).

A 2022. évi silókukorica-szilázsok táplálékanyag-tartalma és emészthetősége

A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok nyers táplálékanyag-tartalma, rostprofilja (517 minta eredményei alapján), szemroppantottsága és korrigált

emészthető keményítőtartalma a 3-5. táblázatban látható:

3. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok nyers táplálékanyag-tartalma (ÁT Kft, 2023. május 30.)

	Szárazanyag g/kg	Nyersfehérje g/kg sza.	Nyersszír g/kg sza.	Nyersrost g/kg sza.	Nyershamu g/kg sza.	Összcukor g/kg sza.	Keményítő g/kg sza.
Átlag	331	86	25	223	52	34	213
Szórás	61	19	4	40	16	24	110
Mintaszám	517	515	515	515	515	370	468

4. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok rostprofilja és emészthetősége (ÁT Kft., 2023. május 30.)

	aNDFom	ADF	ADL	NDF lebonthatóság (NDFd ₄₈)	Lebontható NDF (dNDF ₄₈)	OMd	NEI	CSPS
	g/kg sza.	g/kg sza.	g/kg sza.	%	g/kg sza.	%	MJ/kg sza.	%
Átlag	472	256	17	58	275	75	6,10	70
Szórás	74	42	3,7	3,7	55	2,7	0,3	11
Mintaszám	515	506	506	506	506	515	515	229

Omd48: szerves anyagok emészthetősége 48 óras in vitro inkubációval mérve (NIR adat)
CSPS: szemroppantottság pontszáma

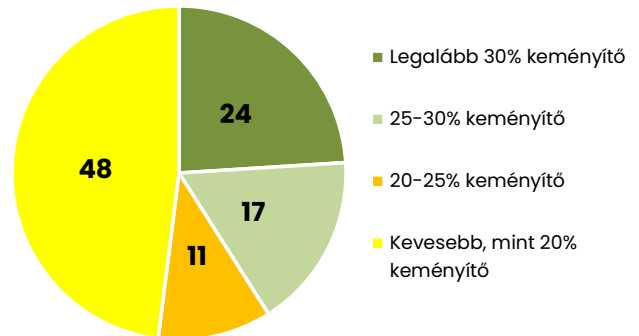
5. táblázat A 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsok korrigált keményítőemészthetősége és emészthetőkeményítő-tartalmának, valamint korrigált laktációs nettó energiátartalmának különbsége a szárazanyag-tartalom és a CSPS-érték alapján korrigálva (ÁT Kft., 2023. május 30.)

	CSPS	Keményítőemészthetőség (sza. és CSPS alapokon)	Diff. emészthető keményítő (sza. és CSPS alapokon)	Diff. NEI _{korr.} (sza. és CSPS alapokon)
	%	%	g/kg sza.	MJ/kg sza.
Átlag	70	92	-23	-0,21
Mintaszám	229	229	229	229

A keményítőtartalom eloszlása a 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsokban (n=519) az 5. ábrán látható.

5. ábra A keményítőtartalom eloszlása a 2022. évi betakarítású kukoricaszilázsokban (n=519)

- **Szárazanyag-tartalom:** a szárazanyag-tartalom átlagértéke ideális volt, a tartomány azonban tág (142-507 g/kg), ami területi mozaikosságra utal.
- **Keményítőtartalom:**
 - » Az átlagérték (3. táblázat) gyenge volt (213 g/kg sza.), a tartomány pedig tág (0-429 g/kg sza.). Egy ezévi átlagos kukoricaszilázs 140 g/kg sza. értékkel tartalmaz kevesebb keményítőt a normális kukoricaszilázshoz képest, ami átlagos felhasználás mellett 1 kg/nap/tehén keményítőhiányt eredményez a takarmány-adagban.
 - » A keményítő emészthetősége (5. táblázat) esetében figyelembe vettük a szárazanyag-tartalom és a CSPS értékét. Ezen adatok még drámaiabban, mert további 23 g/kg sza. keményítőt és 0,21 MJ/kg sza. nettó energiát veszítettünk a technológiai hibák következtében. Vesztéset állítottunk elő nagy értékű gépekkel.
 - » A minták fele érte el a 300 g/kg sza.

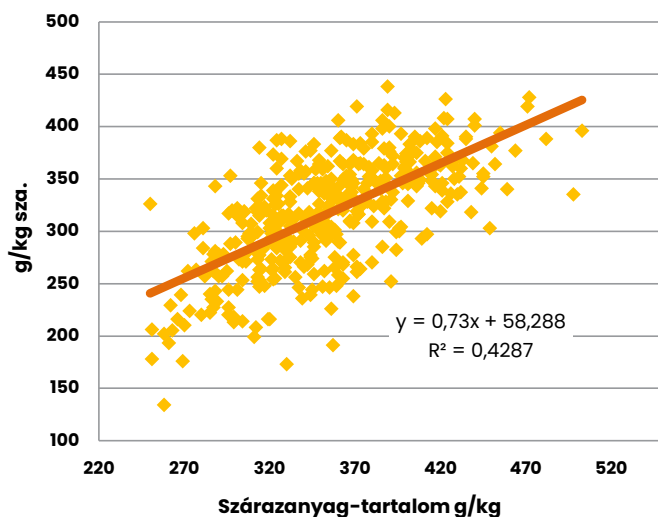
- keményítőtartalmat (5. ábra). Mindössze a minták 6,6%-a volt 350 g/kg sza. keményítőtartalom felett. A csúcserték egyébként 430 g/kg volt (4 minta érkezett be hozzánk 400 g/kg sza. keményítőtartalom feletti értékkel). A cső nélküli kukoricaszilázsok 9%-ban voltak jelen a minták között. Hozzá kell tenni, hogy a 300 g/kg sza. feletti keményítőtartalmú minták (125 db) között 45 mintának volt 70% alatti a CSPS értéke. Tehát ezen utóbbi esetekben technológiai hibára utalnak a mérési eredmények! A gyenge év eredményeit tovább rontotta az emberi és a műszaki hiba. Ezekben a telepeken ki fizeti a révést?
- **Nyersfehérje-tartalom:** az átlag magasabb volt (86 g/kg sza.), mint a normálérték egy átlagos évben, ami a keményítő hiányával és a korai betakarítással hozható összefüggésbe.
 - **Rosttartalom (nyersrost és aNDFom):** mindkét átlagérték magasnak számít. A nyersrost-

tartalom +40 g/kg sza., míg az aNDFom kb. +90 g/kg sza. értékkel magasabb volt, mint az átlagos kukoricaszilázs. **Ez volt az alapja a kiugró tejsíradatoknak!**

- **Rostemészthetőség (NDFd₄₈):** az átlag kiváló volt (58%) egy normál kukoricaszilázshoz képest!
- **Emészthetőrost-tartalom (dNDF48):** az átlag kb. +70 g/kg sza. értékkel magasabb volt (275 g/kg sza.), mint egy normál kukoricaszilázs esetében. **Részben ez okozta a kiugró tejsíradatokat, amit az elmúlt hónapokban tapasztaltunk.**
- **DOM és FOM:** az emészthető szerves anyagok mennyisége a keményítőhiány miatt átlagosan kb. -20 g/kg sza. értékkel volt kevesebb (709 g/kg sza.), mint egy normál kukoricaszilázs esetében. Ehhez képest a fermentálható szerves anyag (ami a bendőben lebomló szerves anyagokat jelenti és a bendőmikrobiom fő energiaforrása) kb. +40

6. ábra A szárazanyag-tartalom és a keményítőtartalom összefüggése (ÁT Kft. 2020 n=413)

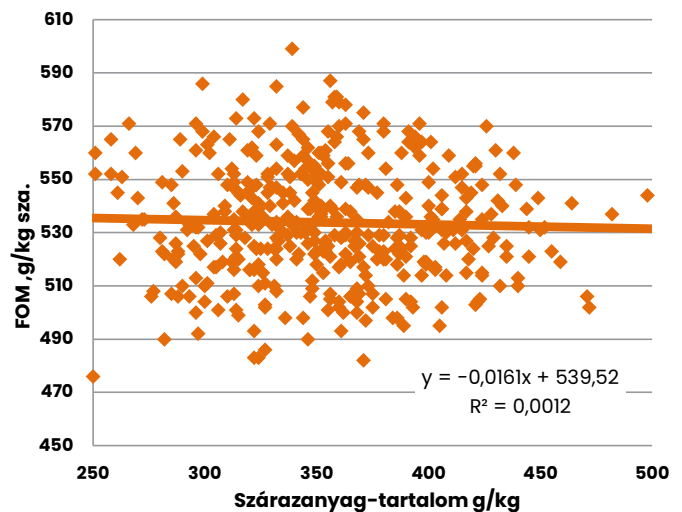
Kukoricaszilázsaink keményítőtartalmának (2013 és 2022 közötti) ingadozása a 8. ábrán látható. Megállapítható, hogy **2013 óta mindössze 2 esztendő volt, amikor az átlag elérte a 350 g/kg sza. értéket.** Tíz évből 4 esetben a keményítőtartalom még a 300 g/kg sza. értéket sem érte el. Ez hosszú távon arra utal, hogy a kukoricaszilázs esetében nem számíthatunk stabil keményítő- és energiataralomra. **Az emészthető keményítő hiánya kritikus lesz a jövőben, részben a gyenge keményítőtartalom miatt.**

Az öntözés Dél-Olaszországban stabilizálta és emelte a hozamot (50-70 tonna szilázs/ha), de a vegetatív tömeg miatt a keményítőtartalom mérsékelt lett (200 g/kg sza.). Az öntözést (mértékét, gyakoriságát) tanulnunk kell nekünk is, mert a zöldhozam negatívan arányos a keményítőtartalommal.

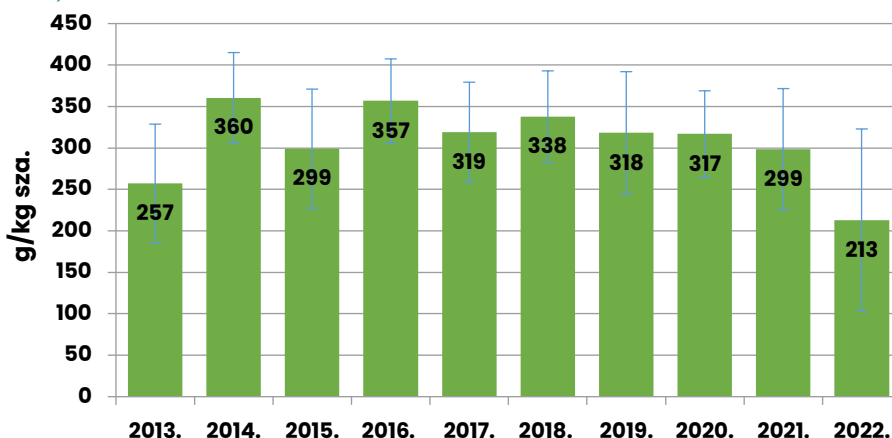
g/kg sza. értékkel volt nagyobb (563 g/kg sza.), mint az átlagos kukoricaszilázs esetében. **Ez lehet az egyik oka a kedvező tejfehérjeadatoknak, mivel a mikrobiális fehérjeszintézist hazánkban elsősorban a bendő energiaellátása korlátozza!**

Ehhez a gondolatsorhoz kapcsolódik az alábbi két diagram (6. és 7. ábra). A keményítőtartalom emelkedik a kukorica érésével (a szárazanyag-tartalom emelkedésével). Ez egy szoros összefüggés (2020-as adatok alapján). Miközben a bendőben fermentálható szerves anyagok mennyisége csökken. Részben a keményítő emészthetőségének csökkenése, részben az emészthető rosttartalom-csökkenés révén. Tehát nem emelkedik a FOM értéke a kukoricaszem telítődésével. **Ezért a bendő energiaellátását nem szolgálja, ha várunk a nagyobb keményítőtartalomra, és hagyjuk öregedni a silókukoricát.**

7. ábra A szárazanyag-tartalom és a bendőben lebomtható szervesanyag-tartalom (FOM) összefüggése (ÁT Kft. 2020 n=413)

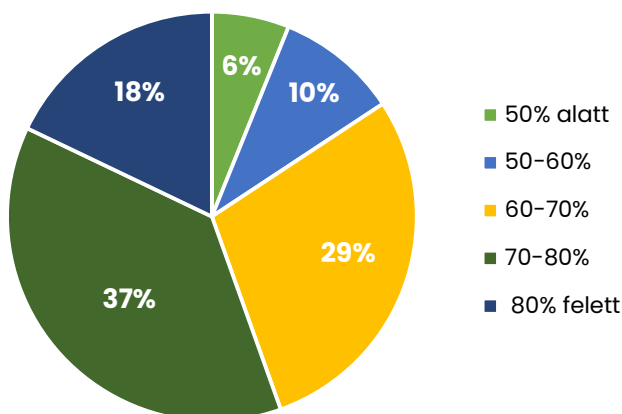
8. ábra A keményítőtartalom kukoricaszilázsokban (ÁT Kft. NIR adatbázisa 2013:724 , 2014: 526, 2015:559, 2016:441 , 2017: 453; 2018: 511; 2019:463; 2020:411; 2021: 462; 2022: 517)

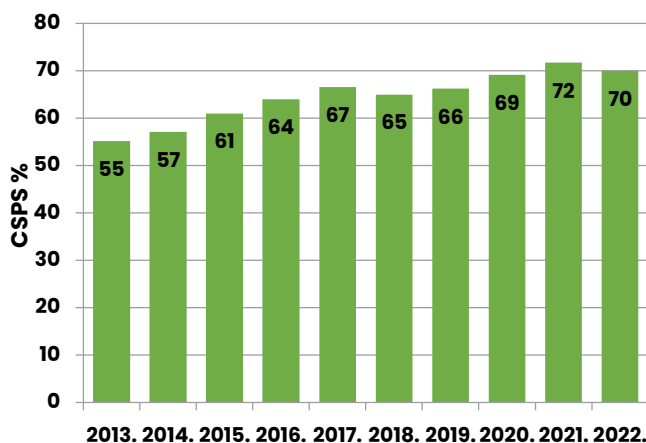
A szemroppantottság eredményei 2022-ben is kiválóak lettek, országosan is meg tudtuk tartani az ideális 70%-os értéket (9. ábra)! A mért értékek mindössze 6%-a volt az 50% alatti tartományban. A vizsgált szilázsok 55%-a haladta meg a 70%-os ideális

értéket, és ezen belül 18%-ban jelen volt a 80% feletti tartomány is! A szemroppantottság eredményének változása az elmúlt 10 évben a 10. ábrán látható. Gratulálok az eredményekhez!

9. ábra A CSPS érték eloszlása 2022-ben (átlag 70%, ÁT Kft. adatbázisa: 229 adat)

10. ábra A CSPS átlagpontszám alakulása Magyarországon (ÁT Kft. NIR adatbázisa 2013:147, 2014:181, 2015:243, 2016:224 , 2017:228; 2018: 280, 2019: 271; 2020:267; 2021:308; 2022:229)

Zárszó

Az eredmények alapján megállapítható, hogy **gyenge hozam mellett drámaian alacsony keményítőtartalommal, de kiváló szemroppantottsággal**

takarítottuk be 2022-ben a silókukoricát. A 2023-as év kedvezőbb időjárással érkezett, reméljük így is marad a szezon végéig.

AZ ÉV KUKORICA-SZILÁZSAI 2022.

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

Az 'Év kukoricasziláza 2022' díj átadására 2023. június 7-én, a Szarvasmarha-ágazati Szemináriumon került sor Szolnokon. A díj alapját képező vizsgálati eredmények az ÁT Kft. Takarmányanalitikai Laboratóriumába érkező **519 mintára** vonatkoznak, és a **2022.09.01.–2023.05.30.** közötti időszakot ölelik fel.

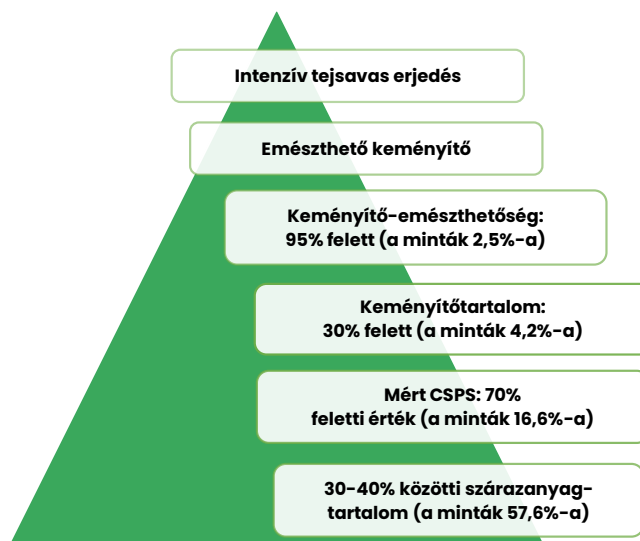
Egy újabb nehéz szezonban születtek a 2022-es betakarítású kukoricaszilázsok, az átlagos keményítőtartalom mindössze 213 g/kg sza. lett.

Miért hirdettünk mégis nagydíjast? Azért, mert az összesítéskor láttuk, hogy a legjobb szilázs kifejezetten egy aszálysújtotta területen készült. Nagy erőfeszítéssel, folyamatos öntözés mellett és állandó készültséggel. De sikerült. Ezért úgy gondoltuk, hogyha a legjobb szilázs nem a csapadékosabb területeken termett, hanem az aszálysújtotta forró Alföldön, akkor az példamutató! **Legyen ez a nagydíj példaértékű!**

Az értékelés során a 30-40% közötti szárazanyag-tartalmú, 70%-ot meghaladó CSPA-értékű, **30%-ot megközelítő vagy azt meghaladó keményítőtartalmú** és jól erjedt szilázsokat rangsoroltuk. A mintáknak mindössze a 58%-a esett 30-40% szárazanyag-tartományba. Ezen belül 17% volt olyan minta, mely elérte a 70%-os CSPA-értéket. A további leválogatás után, azon minták, melyek 30-40% szárazanyag-tartalmúak voltak, 70% feletti CSPA-értékkel, de keményítőtartalmuk meghaladta a 30%-ot, már csak

4%-ot tettek ki a teljes mintaszámra vonatkoztatva. Ezen belül pedig összesen 2,5% volt, mely még a 95%-os keményítőemészthetőséget is elérte.

A CSPA díjazásakor változtattam a leválogatás módszerén, és nem csak a CSPA értékét vettem figyelembe, hanem a többi paramétert is. Tehát olyan kukoricaszilázst választottam, ami nem csak CSPA értékében jó, hanem a többi paraméterében is. A CSPA érték átlaga a 2022-es kukoricaszilázsokban ismét elérte az optimumot (70%), ezért nem volt könnyű a választás!

A 2022-es mostoha évben (a körülményekhez képest) jó minőségű kukoricaszilázst előállító cégek az alábbiak voltak. Gratulálunk!

- Szombathelyi Tg. Zrt., Ják
- Nagymágocsi Farmer Kft.
- Dupor Kft., Nemeske
- Enyingi Agrár Zrt., Kiscséripuszta
- Agroprodukt Zrt., Marcalgergelyi
- Kunság Népe Zrt.
- Földesi Rákóczi Mg. Kft.
- Hunland Dairy Kft., Felsővány puszta
- Agroprodukt Zrt., Zsigmondháza
- Toldi Tej Kft.
- Euro Rosé Kft., Hács
- Dunatáj Mg. Kft.
- Kámi Mg. Kft.
- Húshasznú Bt., Egyházasarádóc
- Győrig Zoltán, Rábcakapi

A legjobb szemroppantottság első díját a Szombathelyi Tg. Zrt., Ják-Felsőnyírvár nyerte le. Gratulálunk!

LEGJOBB CSPS ELSŐ DÍJA

tulajdonosa és a kiváló tömegtakarmány előállítója
(519 takarmánymintából, 229 CSPS érték közül)

SZOMBATHELYI TG. ZRT., JÁK-FELSŐNYÍRVÁR 85% CSPS

'Az év kukoricaszilázsa 2022' díját a Nagymágocsi Farmer Kft. nyerte el. A díjat Horváth Gyula vette át, aki saját maga felügyelte ennek a silókukoricának a sorsát! Gratulálunk! Ezzel a kukoricaszilázssal egy gond van csak, hogy már elfogyott...

'AZ ÉV KUKORICASZILÁZSA 2022' DÍJ

tulajdonosa és a kiváló tömegtakarmány előállítója
(519 takarmánymintából)

NAGYMÁGOCSI FARMER KFT.

A díjnyertes kukoricaszilázások és a 2022-es átlagértékek az 1. táblázatban láthatóak.

1. táblázat A 2022. évi betakarítású díjnyertes kukoricaszilázások (ÁT Kft. NIR adatbázisa alapján: 2022.09.01.-2023.05.30.; 519 minta)

		Szombathelyi Tg. Zrt., Ják-Felsőnyírvár ATH2204176	Nagymágocsi Farmer Kft. ATH2204437	Átlag 2022. (519 minta)
Szárazanyag	g/kg	388	361	331
Nyersfehérje	g/kg sza.	76	79	86
Nyersrost	g/kg sza.	199	157	223
Összcukor	g/kg sza.	12	23	34
Keményítő	g/kg sza.	300	342	213
NDF	g/kg sza.	429	361	472
ADF	g/kg sza.	223	184	256
ADL	g/kg sza.	15	11	17
NDFd	%	53,2	57,2	57,9
Lebontható NDF	g/kg sza.	228	206	275
OMd	%	74,3	78,8	75
CSPS	%	85,0	80,8	70
Kem.emészthetőség	%	97,7	97,6	92
Emészth. keményítő	g/kg sza.	293	334	260
NEI	MJ/kg sza.	6,53	6,63	6,10
pH		3,9	3,9	4,0
NH ₃ -N (feh%)	%	10	8	10
Tejsav	g/kg sza.	53	51	57
Ecetsav	g/kg sza.	16	10	19
T/E		3,3	5,1	3,2

**Gratulálunk az állattenyésztő, növénytermesztő és gépész kollégáknak,
a jó csapatoknak, és a gépgyártóknak egyaránt!**

LABORATÓRIUM- LÁTOGATÁS BRNOBAN I.

Dr. Kenéz Árpád
Állattenyésztési
Teljesítményvizsgáló Kft.

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. küldöttsége március végén laborlátogatáson vett részt a Csehországban működő *Českomoravská Společnost Chovatelů, a.s.* (Cseh-Moráviai Szarvasmarha Tenyésztő Részvénytársaság) brnoi egységében.

A delegáció tagjai voltak: Balázs Róbert laboratóriumi részlegvezető, dr. Monostori Attila főállatorvos, Jankó Szilvia minőségirányítási szakmérnök, Sztarenszky Lídia minőségirányítási megbízott, Kövesdi Gréta kutatási és fejlesztési főmunkatárs, valamint dr. Kenéz Árpád laboratóriumigazgató.

A fent említett részvénytársaság tulajdonképpen egy ernyőszervezet, amely olyan kisebb szervezeteket foglal magában, mint az Agrár és Erdészeti Támogatási Alap (33,99%), a Cseh Tarka Szarvasmarha-tenyésztők Egyesülete (23,41%), a Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete (23,41%), Cseh Sertésenyésztők Egyesülete (8,84%), Tenyésztők Uniója (5,2%), Cseh Húsmarhatenyésztők Egyesülete (2,2%), Juh- és Kecsketenyésztők Egyesülete (1,47%), Cseh Kisállattenyésztők Egyesülete (1,47%), valamint a Mezőgazdasági Minisztérium (0,01%). A dolgozói létszám 120 fő.

A részvénytársaság tevékenysége sokrétű, hasonlóan az ÁT Kft.-hez, ám kiterjedésében és az állatlétszám-

ban bőven meghaladja azt: központi adatbázist képez és tart fenn (származási lapok, tenyésztési adatok, marhalevél stb.), füljelzőt gyárt és értékesít, tejtermelés-ellenőrzést végez, genetikai és tejvizsgáló laboratóriumot működtet, melyek segítségével teljesítményvizsgálatot végez tejből és genetikai markerek alapján (főként holstein-fríznél, de lovak és juhok is vannak a rendszerben). Cryobankot működtet a veszélyeztetett fajták megőrzésére (sperma és petesejt). Egyébiránt a magyarországi Holstein-fríz Tenyésztők Egyesülete és a Magyartarka Tenyésztők Egyesülete is kapcsolatban áll ezzel a cseh szervezettel a genomikai tenyésztérbecslés vonatkozásában.

A szervezet központja a Prágától délre eső Hradištkoban van, ám látogatásunk célja kimondottan a brnoi tejvizsgáló laboratórium megtekintése volt. Időközönként külföldi utak segítségével igyekszünk fejleszteni a rendszerünket, amely ugyan évtizedek óta jól működik, de a Covid-19 járvány mutatta meg igazán, hogy milyen sérülékeny is tud lenni az, amit korábban stabilnak hittünk.

A fejlesztési irányt a rendszerek okosítása, automatizálása, kisebb humán erőforrás bázisra való optimalizálása jelenti számunkra jelenleg. A járványos időszak mellett más nehézségek is megjelentek,

amelyeket csak tudatos és kreatív megoldásokkal lehet(ett) megfelelően kezelni, éppen ezért merítenünk kell olyan forrásokból is, ahol hasonló cipőben járnak, hasonló gondokkal küszködtek/küszködnek. Kézenfekvőnek tűnt tehát a Gödöllőtől mintegy 4.5 órányira található brnoi labor, ahol ugyan más műszerek és más volumen a jellemző, de mégis a tevékenység minősége, és mint kiderült, néhány más munkaszervezési feladat is sok tekintetben megegyezik a mi laborunkban tapasztaltakkal.

A labor látogatására 2023. március 31-én került sor. A szervezet laboratóriuma Brno külvárosi részén található egy kétszintes épületben. Felépítésben hasonlatos a

mi társaságunk központjához. A földszinten a termelő egységek, az emeleten pedig az adminisztratív munkákhoz szükséges irodák, tárgyalótér és szociális helyiségek kapnak helyet.

Itt fogadott minket David Lipovský a laboratóriumi és tenyésztési osztály vezetője, aki a munkaköre miatt Hradištkoban is és Brnoban is előfordul egy munkahéten. A találkozón jelen volt még a laboratórium- és minőségirányítási vezető, valamint a laboratórium részlegvezetője is. David röviden ismertette a társaságuk tevékenységét egy powerpointos előadás keretében, majd részünkről Kövesdi Gréta mutatta be az ÁT Kft.-t szintén egy tömör előadás formájában.

1. kép David Lipovský előadása és a magyar delegáció (A szerző fotója)

2. kép Az ÁT Kft. tevékenységét mutatja be Kövesdi Gréta (Fotó: Jankó Sz.)

3. kép ČMSCH tejtermelés-ellenőrzési rendszerének sémája (Lipovský 2023. alapján)

TEJPIACI JELENTÉS

A 21/2023. (IV.28.) AM rendelet alapján a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárközgazdasági Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és TermékTanács

által közösen működtetett kiterjesztett adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló legfrissebb, 2023. májusi és összesített adatok az alábbiak:

ALAPANYAG ADATOK		2023. május				
		Mennyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsirtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	Átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	118 167	164,73	3,77	3,40	171,78
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	1 290	166,54	4,17	3,51	157,23
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	5 837	-	3,82	3,32	165,86
Társvállalattól átvett alapanyag	-	9 295	-	-	-	-
Import alapanyag (külföldről vásárolt)	-	-	-	-	-	-
Társvállalatnak értékesített alapanyag	-	6 706	-	-	-	-
Export (külföldre kiszállított teljes tej)	-	14 184	-	3,82	3,33	128,83
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	123 808	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)	-	...	-	-	-	-
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)	-	...	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PÁIR

ALAPANYAG ADATOK		2023. január – május							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsirtartalom [g/100g]	Fehérjetartalom [g/100g]	Átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	574 114	96	188,59	142	3,88	3,43	199,65	143
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	6 893	91	193,51	159	4,27	3,56	182,19	154
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej		27 717	193			3,89	3,33	193,49	139
Társvállalattól átvett alapanyag		38 311	111						
Import alapanyag (külföldről vásárolt)		1 675	56						
Társvállalatnak értékesített alapanyag		31 781	117						
Export (külföldre kiszállított teljes tej)		78 407	110			3,85	3,33	150,20	99
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék		597 732	97						
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külföldről) (tejegyenértékben)		8 307	88						
Tejpor (külföldről vásárolt) (tejegyenértékben)		6 534	87						

Forrás: AKI PÁIR

Év: 2023.						
Hónap: 5. hónap						
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)						
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	42 866,74	0,00	38 075,47	5 061,56	26 059,97
20	- ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	39 037,86	0,00	36 629,59	2 303,63	20 489,83
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	2 088,96	138,67	1 573,45	621,25	1 008,49
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	768,70	149,85	121,88	744,82	1 403,94
50	Sovány tejpor	477,58	0,00	49,68	396,00	1 032,06
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	1 167,63	11,34	1 591,69	280,90	2 847,43
70	- ebből vaj	747,49	0,00	1 280,92	111,30	1 857,77
80	Sajt és túró összesen	10 254,46	167,65	6 939,78	3 530,75	8 755,79
90	- ebből túró	1 216,26	0,00	1 300,09	48,11	193,86
91	- ebből rögös túró HKT	682,20	0,00	423,38	73,36	122,79
100	- ebből trappista	2 049,28	0,00	2 052,92	561,57	2 428,86
110	- ebből ömlesztett sajt	2 049,70	0,00	1 101,65	1 418,37	2 059,98
120	Savanyított tejtermék	9 351,24	7,13	6 421,71	1 706,82	3 004,63
130	- ebből tejföl	5 675,49	0,00	6 039,54	1 296,26	2 146,88
140	- ebből növényi zsírral készült termék	865,45	0,00	971,31	11,95	178,78
150	Ízesített tejszalok	2 269,60	480,32	4 144,91	137,87	1 236,27
160	Sűrített tej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2023							
Hónap: 1-5. hónap							
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	209 345,81	94	170 819,38	96	25 457,39	85
20	- ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	188 721,32	98	158 176,18	95	12 461,96	94
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	9 319,97	113	7 005,75	113	2 602,41	120
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	4 826,08	103	474,10	60	3 563,49	94
50	Sovány tejpor	1 730,14	229	169,51	73	1 075,75	690
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	6 068,83	90	6 628,27	86	1 774,24	77
70	- ebből vaj	4 173,59	92	5 158,31	94	491,49	68
80	Sajt és túró összesen	51 986,17	91	33 333,68	77	17 895,05	91
90	- ebből túró	5 498,68	81	6 035,91	79	242,49	88
91	- ebből rögös túró HKT	3 455,78	90	1 841,58	66	366,11	44
100	- ebből trappista	10 812,81	94	9 993,08	76	2 705,60	106
110	- ebből ömlesztett sajt	10 365,62	89	5 917,07	75	5 401,22	110
120	Savanyított tejtermék	45 115,11	91	48 474,63	81	8 651,77	82
130	- ebből tejföl	28 288,20	87	29 125,80	89	6 879,60	84
140	- ebből növényi zsírral készült termék	4 317,22	125	4 745,02	115	73,16	60
150	Ízesített tejszalok	9 989,45	66	17 276,83	70	831,20	55
160	Sűrített tej	0	-	0	-	0	-

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2023							
Hónap: 1-5. hónap							
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Import	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	11 496,94	140	41 738,19	98	4 812,09	115
20	- ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	9 684,20	137	34 466,90	101	338,62	84
21	- ebből 1,5 % zst UHT tej	8 549,13	134	20 316,66	101	194,52	72
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	1 520,56	92	2 791,66	101	428,84	133
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	283,77	83	346,12	89	41,59	282
50	Sovány tejpor	222,26	87	240,53	80	0,35	55
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	841,76	112	1 709,50	89	142,24	117
70	- ebből vaj	737,99	113	1 132,48	92	23,70	113
80	Sajt és túró összesen	15 814,04	139	24 720,83	116	769,33	111
90	- ebből túró	423,44	120	1 499,63	88	38,79	72
91	- ebből rögös túró HKT	0,00	-	758,89	80	7,01	59
100	- ebből trappista	11 197,75	172	15 117,48	139	251,74	99
110	- ebből ömlesztett sajt	393,55	196	1 495,49	89	88,14	95
120	Savanyított tejtermék	19 183,06	91	26 371,84	83	441,57	111
130	- ebből tejföl	1 122,70	113	6 718,51	88	60,63	102
140	- ebből növényi zsírral készült termék	99,60	67	2 036,52	79	75,96	83
150	Ízesített tejszalok	1 623,89	134	4 772,54	88	92,86	54
160	Sűrített tej	9,35	-	46,03	-	0,44	-

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

A TEHENEK ENERGIA-HIÁNYOS

ÁLLAPOTÁNAK HATÁSA

A SZAPORODÁSBIOLOGIÁRA

dr. Kern László
állatorvos, Vitafort Zrt.

dr. Kovács Ferenc
független szaktanácsadó

A tehenek ellés utáni vemhesülése a legnagyobb kihívás a tejelő tehenészetek többségében. Világszerte egyre gyakrabban mutatnak reprodukciós zavarokat a magas tejhozamú tehenek. Ellés után nem vemhesülnek időben, ami hosszabb tejtermelési időszakhoz és alacsonyabb átlagos napi tejtermeléshez vezet. Ezen túlmenően rosszabb a takarmányértékesítésük, és alacsonyabb a tejhozamuk a takarmányköltséghez képest.

Számos tanulmány számol be a reprodukív teljesítmény csökkenéséről a megnövekedett tejtermelés miatt. Ugyanakkor a biológiai folyamatok megértése rávilágít arra, hogy nem a tejtermelés növekedése, hanem az ezzel összefüggésben lévő energiaegyensúly a termékenység fő mozgatórugója. A korai laktáció energiamérlege pozitívan függ össze a fogamzási aránnyal és a korai ciklus-újraindulással.

A tejtermelő gazdaságokban mindig nagy fejtörést okoz a nagy tejtermelésű tehenek kiszolgálása. Ebben a tekintetben is a legnehezebb az energia igény kielégítése. A létfenntartásra 55-65 MJ energiát kell számolni az adagban, ezen felül a tejtermelés szükséglete 3,1 MJ/tej kg. Könnyű kiszámolni, hogy a laktáció elején 50 kg tejtermeléshez 200 MJ körüli energiára van szükség. Ezt a mennyiségű energiát nehéz 25 kg szárazanyagban bevinni (nem beszélve a bonyolult energia háztartásról, a glükoneogenezisről).

Ha sikerül jó takarmány adagot összeállítanunk, amely minden tekintetben fedezi a termelési csoport szükségletét, akkor is sok esetben tapasztalunk negatív jelzéseket, utalásokat arra vonatkozóan, hogy a tehenek nincsenek energia egyensúlyban. Ez kifejezetten igaz az ellés körüli időszakra.

Az is egy törvényszerűség, hogyha a tehenek nincsenek egyensúlyban, a legelső dolog, amit leállítanak az a szaporodásbiológia. Mindent a magas tejtermelés érdekében! Ez leggyorsabban a petefészkek diagnózisból állapítható meg. Ha rendeződik az egyensúlytalanság, akkor is legalább 2-3 hét múlva tapasztaljuk a szaporodásbiológia normalizálódását.

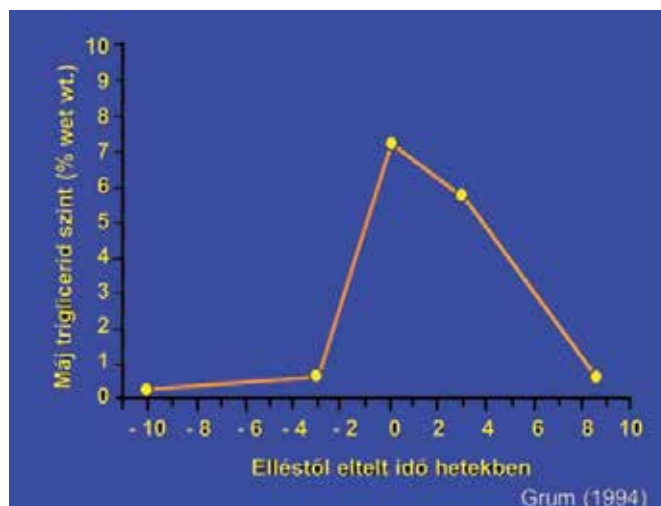
Egy korábbi cikkben részletesen foglalkoztunk az ellés körüli időszaknak a jelentőségéről, problémáiról, a megoldási lehetőségekről. Most kifejezetten az energia hiányos állapot előfordulására fókuszálunk, kifejezetten akkor, ha a receptúra jónak tekinthető.

Mindig hangsúlyozzuk a szárazon-állás és az előkészítés fontosságát. Minden szakember előtt világos, hogy ellés után limitált a szárazanyag felvétel, a tejtermelés pedig szinte „padlógalással” beindul. Óhatatlan, hogy ilyenkor a tehenek negatív

energia-egyensúlyba kerülnek. Csak az nem mindegy, hogy ez a negatív energia-hiány meddig tart, tudnak-e kompenzálni az állatok. Ez is egy biológiai törvényszerűség az ellés körüli időszakban, amelyet odafigyeléssel lehet kezelni, az állatainkat át tudjuk segíteni ezen a nehéz perióduson.

Fontos az ellés előtti csoportok komfortja. Tiszta, száraz, zsúfoltságmentes tartás a szárazonállás idején is. A nagyüzemi gyakorlatban a legkevesebb figyelem talán erre a csoportra irányul. Ugyanezek érvényesek az előkészítés fázisában is, kiegészítve azzal, hogy ellés előtt 2-3 héttel fokozatosan hozzá kell szoktatnunk a teheneket az ellés utáni nagy szárazanyag felvételre, tejtermelésre (bendőadaptáció).

A vemhesség utolsó hónapjában a magzat megduplázza a testtömegét, megindul a tőgyszövet proliferációja, a tej szekréciója. Ezek a folyamatok megnövekedett energia és fehérje igényűek, és ha ezt nem biztosítjuk a száraz-anyag bevitel fokozásával, már ellés előtt beindulnak a kompenzációs folyamatok, felborul az energia-mérleg. A kompenzáció során beindul a zsírmobilizáció, nő a vérben a triglicerid koncentráció, nő a máj terheltsége, kialakul az ún. zsírmáj-betegség.

A zsírmáj-betegség multifaktoriális (több tényezős) betegség, amely legfőképp az ellés körüli időszakban lép fel olyan egyéb produkciós betegségek következményeként, amik csökkentik a szárazanyag-felvételt és növelik a zsírmobilizációs folyamatokat. A megbetegedésre a vemhesség utolsó időszakában meglévő magas kondíciópont és a szárazanyagfelvétel-csökkenés kifejezetten hajlamosít. A zsírmobilizáció foka, ennek következtében a betegség súlyossága annál nagyobb, minél kövérebb az állat az ellés időpontjában [Brydl, 1995]. Kártétele nemcsak a heveny kórformák miatti közvetlen kiesésekkel (elhullás, kényszervágás), hanem a másodlagos gyulladásos betegségekkel (méhgyulladás, tüdőgyulladás, lábvég betegségek), tejtermelés-csökkenéssel és reprodukciós zavarokkal is magyarázható. Utóbbiak magzatburok visszamaradásban, csendes ivarzásban, a termékenyítési index növekedésében és végső soron a két ellés közötti idő meghosszabbodásában nyilvánulnak meg [Gaál, 2002].

A máj elzsírosodásának oka az ellés után kialakuló negatív energiamérleg, az „energiahiány”. Az ellés után a tejtermelés elindulásakor mindig előfordul energiahiány, azonban ennek mértéke nagymértékben a takarmányozástól függ. A zsírok vagy lipidek a zsírszövetekben raktározódnak trigliceridek formájában. Innen - az energiahiány következtében -, a zsírszövetekből szabadulnak fel és kerülnek a véráramba, mint nem észterifikált szabad zsírsavak (NEFA), valamint glicerin (a triglicerid másik építőköve) formájában. A vérplazma NEFA szintje egyenes arányban van a zsírmobilizáció nagyságával.

Az intenzív zsírmobilizáció hatására keletkező NEFA a májban többféle úton hasznosulhat: 1. a máj hasznosítja, ahol teljesen oxidálódik és energiát szolgáltat a májsejteknek, 2. a májban részlegesen oxidálódik és ketonanyagok formájában más szöveteknek nyújt energiát, 3. a májban újra trigliceriddé alakul (reészterifikálódik) és beépülve a lipoproteinekbe (VLDL-very low density lipoprotein) távozik a májból, 4. vagy a trigliceridek lerakódnak a májsejtekben (ha a trigliceridszintézis mértéke meghaladja az elszállításáért felelős lipoproteinek szintézisét) és a máj elzsírosodik.

Amikor a zsír elraktározódik a májban, akkor egészen addig ott is marad, amíg az állatnak negatív az energiamérlege [Grummer, 1993].

Tovább fokozza a lipidek felhalmozódását a mellékvesekéreg működésének zavara. Ezt elsősorban **stresszhelyzetek**

idéznek elő (tartás, takarmányozás, ellés). Stresszhelyzet hatására csökken a bendőmozgások száma, a kérődzés, ennek következtében az étvágy is. A kérődzés csökkenése bendőacidózist idézhet elő, aminek következtében csökken a bendőilló zsírsav termelése és így az energiaellátás megbomlik. Az energiahiányt a szervezet szabad zsírsavakból próbálja megoldani, aminek növekvő vérkoncentrációja további étvágycsökkenéssel jár.

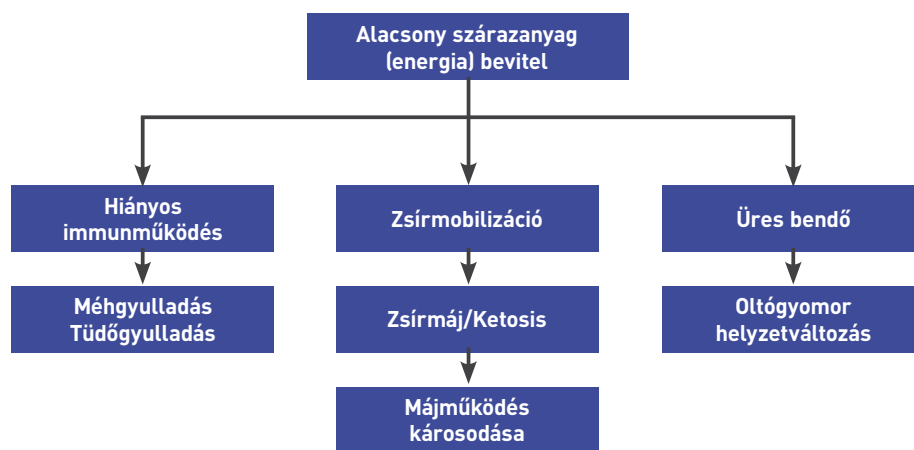
A máj súlyos elzsírosodásának következménye a májfunkció romlása és az ezzel összefüggő méregtelenítő tevékenység, valamint a máj glükóz-szintetizáló (glükoneogenezis) kapacitásának csökkenése. A glükóz döntő többsége a májban szintetizálódik propionsavból, aminosavakból és a zsírraktárakból felszabaduló glicerinnél. Ennek következménye a tejtermelés csökkenése, hiszen a tejtermeléshez nélkülözhetetlen tejcukor a glükózból szintetizálódik.

Jó tájékoztatást nyújtó adat arra, hogy a teheneink milyen mértékű energiahiányban vannak, vagy milyen mértékű a zsírmobilizáció az ellés utáni időben, az első próbafejés tejzsír/tejfehérje arányának összevetése. Ha a 0-30 nap között ellett tehének tejzsír/tejfehérje aránya meghaladja az 1,2-1,5-t, az a zsírbontás mértékére utal. Minél tágabb ez az érték, annál súlyosabb a zsírbontás.

Szarvasmarhában hozzávetőleg 80-100 napot vesz igénybe, amíg az elsődleges tüszőből tüszőrepedésre alkalmas, preovulációs tüsző alakul ki [ADAMS, 1999; MONNIAUX és mtsai, 1997]. Ebből következik, hogy az a tüsző, amelyet ellés után eredményesen szeretnénk termékenyíteni, az ellés körüli időszakban indul a fejlődésnek és végig a negatív energia mérleges fázisban növekszik.

BRITT (1991) vizsgálata során merült fel először annak a gondolata, hogy a negatív energia egyensúly és a fokozott lipidmobilizáció, illetve a máj zsíros infiltrációja idején károsodhat a csak hetekkel később ovuláló tüsző. Hosszabb idő óta ismert jelenség, hogy teheneinkben az ellés utáni első tüszőrepedést követően kialakuló sárgatest élettartama az esetek jelentős részében 10 naposnál rövidebb [HUSZENICZA és mtsai, 1987].

Egyéb megbetegedésekhez társulva bizonyos gyulladásos mediátoranyagok a későbbi ciklusok során is előidéznek a luteolízis idő előtti kiváltásához elegendő mértékű prosztaglandin

F2α (PGF2α) felszabadulást, és ennek révén a normál 14-17 naposnál rövidebb tartamú sárgatest fázist (HUSZENICZA és mtsai, 1987; JÁNOSI és mtsai, 1998).

Mindezek a kóros élettani folyamatok arra vezetnek, hogy kitoldódik az ellés utáni sikeres termékenyítés ideje, nő a két ellés közötti napok száma, csökken a jövedelmezőség. A laktációból kicsúszott tehenek elhízási kockázata megnő, jellemzően növekszik a túlkondíciós állatok száma az állományban, ami újra az ellés körüli időszak kockázatát emeli, és beleesünk egy ördögi körforgásba.

Hogyan tompíthatunk a fent leírt kóros folyamatok káros hatásain?

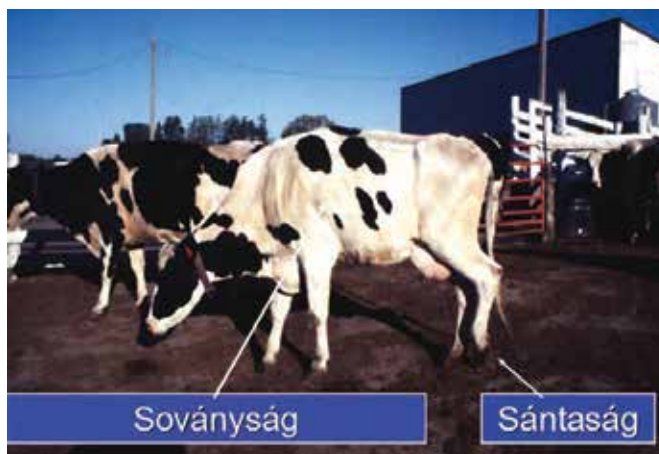
- Szárazon- álló és előkészítő csoport menedzselése (tartás, takarmányozás, zsúfoltság, hőstressz).
- Ellés körüli időszak állategészségügyi protokolljainak maximális betartása. (korai betegség felismerés, az involúció gyors lezajlása érdekében).
- Folyamatos takarmány alapanyag, TMR, jászol menedzsment. Étvágykövetés.
- Kondíció folyamatos nyomon-követése.
- Petefészek-működés folyamatos kontrollja. (A diagnózisokon keresztül konzultálás a takarmányos kollégával, a telep vezetőivel).
- Korai vemhesség vizsgálat.

Ha úgy érezzük, hogy minden tőlünk telhetőt megtettünk a teheneink kiszolgálása érdekében, a szaporodásbiológiai eredményeket még nagymértékben befolyásolják a korai magzatvesztések. Az embrionális és magzati mortalitás bekövetkezésének valószínűsége ugyanis megnő, ha a petevezető és a méh élettani szabályozásában egyes környezeti tényezők következtében zavarok lépnek fel.

A zigóta fejlődésének bármelyik szakaszában elpusztulhat, melynek számos oka lehet. Szarvasmarhában az embrionális időszak hossza relatíve rövid (42 nap), ennek ellenére a vehem életben maradása szempontjából ez a legkritikusabb időszak (Humboldt, 1986). Az embrionális és magzati mortalitás diagnózisára vonatkozóan ugyanakkor kevés szakirodalmi adat áll rendelkezésünkre, ezért fontos, hogy a vehem korai elhalását előidéző kórokokat és környezeti faktorokat a lehető legjobban ismerjük. Jelen esetben csak a nem fertőző okokkal foglalkozunk.

A vehem elhalását előidéző nem fertőző kórokok:

- **Éghajlat, szezonális** (hőstressz)
- **Kondíció, sántaság**
- **Tejtermelés** (A hirtelen meginduló nagy tejtermelés következtében kialakuló negatív energiaegyensúly tehát a magzat túlélése szempontjából nagy jelentőséggel bír (Spicer és mtsai, 1990). Ennek oka, hogy az első

ivarzást kiváltó Graaf-féle tüsző érése hosszú időn keresztül e negatív energiamérleg kritikus időszakában zajlik le (Kiss-Tóth, 2009). Az erre az időszakra jellemző anyagforgalmi helyzet kedvezőtlen belső környezetet jelent a tüsző és az abban rejlő petesejt fejlődése számára. Az ilyen környezetben kialakuló petesejt rossz minősége kiválthatja a termékenyülés után fejlődésnek induló embrió korai elhalását (Gergács, 2009).

A laktáció elején regisztrálható gyengébb vemhesülési eredmények Kruij és mtsai (1999) szerint is az embrió elhalások arányának növekedésével hozhatók összefüggésbe, ugyanis a negatív energiamérleg idején fejlődő tüszőkből származó oocyták, illetve embriók gyengébb minőségűek.)

- **Takarmányozás** (A takarmányozási hibák, a rossz takarmányminőség szubklinikai vagy klinikai tünetekben is megnyilvánuló anyagforgalmi betegségekből, azok következményeként jelentkező szaporodási zavarokban, magzatkárosodásban, és a vehem korai elhalásában is megnyilvánulhatnak (Brydl, 1999; Brydl és mtsai, 2008). Amennyiben fehérje-túletetés következményeként a vérplazma, illetve a tej karbamid-nitrogén szintje 13,6-14,3 mmol/l fölé emelkedik, a túlzott fehérjebevitel együtt jár a luteális aktivitás csökkenésével, és így a fogamzási zavarok és az embrióelhalás valószínűségének fokozódásával (Spicer és mtsai, 1990; Staples és mtsai.) A sárgatest működésének elégtelenségét ezen kívül megfigyelték β -karotin- és A-vitamin-hiány (Arikan és Rodway, 2000), és mangánhiány (Hurley és Doane, 1989) esetén egyaránt.

- **Neuroendokrin szabályozás zavara** (progeszteron, tüszőhormon (FSH), oxitocin nem megfelelő aránya).
- **Vehemszám, sárgatestek száma**
- **Mikotoxinok**

Összefoglalva:

Fontosnak tartjuk az állományban a folyamatos monitorin-
gozást. Keresnünk kell a beteg állatokat, figyelniük kell
a termelési csoportokban trágya minőségét, étvágyat,

keresni kell a sánta teheneket, elemezni kell a termelési és a szaporodási mutatókat. Nem a takarmány adagból hiányzó energia okozza a mindennapi gondjainkat, hanem azok az energia-hiányos esetek, amelyek az alacsony szárazanyag-felvételből adódnak. Ezek okát kell keresni a csoporton, az állományon belül. Kutatni kell az étvágytalanság okát, addig, amíg az csak egyedi probléma, mert akkor könnyebb megküzdni vele. Javasoljuk a termelésnek, az élettani állapotoknak megfelelő időszakokra ellenőrzési protokollok kidolgozását. Ezen kontrollokon keresztül gyorsan rájöhethetünk a problémára, annak okára.

KIEGÉSZÍTŐ TAKARMÁNY KÜLÖNLEGES TÁPLÁLKOZÁSI IGÉNYEKRE

TUDJON MEG TÖBBET

Az állatjólét javítása nemcsak a tehenek érdeke

Egy tehen sántaságának számos oka lehet, többek között a takarmányozási hiányosságok, a rossz higiéniai körülmények, a szabálytalan körmözés, az istálló méretezési problémái, a kemény járófelületek és a rendszeres lábfürösztés hiánya. A sántaság csökkenti a tejtermelést, és ilyenkor a tehen fogékonyabbá válik a tőgygyulladásra. A sántaság korai selejtezéshez vezet, a termékenységre is negatív hatással van, valamint a kezelési költségek is megnövekednek. A sántasághoz kapcsolódó költségek és a tejkiesés körülbelül 100-200 euróra becsülhető (forrás: www.milkproduction.com). Ha összevetjük a költségeket azzal a ténnyel, hogy az állományok közel 20%-át érinti ez a probléma, könnyen belátható, hogy a megelőzés fontosabb és jobb, mint a kezelés.

A csülkök nem maradnak egészségesek maguktól; minden állattartónak időt kell szánnia a csülkök egészségének javítására. A jó menedzser ezt beilleszti a napi programjába, és a sánta tehenek folyamatos kezelése helyett a problémák megelőzésére törekszik. A növekvő költségek és a csökkenő haszonkulcsok elkerülhetetlenül megnehezítik a tejtermelők helyzetét. Az egyik válasz az állomány méretének növelése, de ez nyomást gyakorolhat a meglévő létesítményekre és az állatokra, emiatt pedig megnő a sántaság előfordulásának gyakorisága.

Padlófelületek és közlekedők

A helyváltoztatás minden tehen számára fontos tevékenység. Legeltetési rendszerekben a teheneknek nagy távolságot kell megtenniük az istállóig, és bár a mozgás a kötetlen tartású rendszerekben korlátozott, a szociális és egyéb tevékenységekhez még mindig jelentős mennyiségű mozgás kapcsolódik.

A padozatok minősége – kialakítása, keménysége, a sűrűség és a higiénia – nagyon fontos a csülök és lábvégek egészségének szempontjából. Az elővároban eltöltött sok idő, a gyakoribb fejés, a hosszú etetési idő és a betonfelületen megtett nagy távolságok mind hozzájárulhatnak a csülkök túlterheltségéhez. A csülök egészségi állapotának és a sántaság felismerésének gyors módszere a tehen hátának vizsgálata állás és járás közben. A mozgáspontozással kapcsolatban kollégáink bővebb felvilágosítást tudnak adni.

Az ideális padozat higiénikus, a mozgás kényelmes rajta, felülete egyenletes és csúszásmentes, de nem túlságosan koptató hatású. A beton régóta a legelterjedtebb padozat anyag a zárt állattartó rendszerekben, de nem igazán állatbarát megoldás, mivel fokozza a lábakra ható terhelés fizikai hatásait. A padló rugalmatlan jellege irritálja a szarut és fokozza a véráramlást, ami a csülökszaru gyorsabb növekedését okozza. A komfortosabb padozat

kialakítása mellett fontos olyan telepírányítási megoldásokat alkalmazni, melyek csökkentik a tehenek közlekedési idejét, illetve megelőzik a kellenél több állást a betonpadozaton.

Az egészséges tehen úgy jár, hogy a mellső lába által elhagyott pozícióba teszi le a hátsó lábát ugyanazon az oldalon. A tehen magabiztosságát befolyásoló csúszós padozaton vagy sötét területen hátsó lábát az első lábnyomon kívülre helyezi, miközben módosítja a terpeszt, a lépéshosszát és a járási sebességét. Ez a megváltozott járásmód nagyobb stabilitást biztosít, viszont jobban terheli a hátsó csülök külső körmeit. A padozat és a világítás megválasztása tehát befolyással van a járásmódra, a lábvégek egészségére és a tehen mozgására. A lábak elhelyezése, a terpeszszélesség és a lépés hossza, illetve a sebesség jelzést ad a tehen egészségi állapotáról és a környezet minőségéről. A kis lépésekkel, lassan járó, de nem sánta tehenek, a rossz járófelületeket jelzik. A járási sémákkal kapcsolatos megfigyelések lehetőséget nyújtanak a csülökkel érintkező járófelület csúszósságának kiértékelésére.

A padozat minősége vagy állapota a szarvasmarha telepeken fontos környezeti tényező, és jelentősen befolyásolja a teljesítményt. A rossz padozat a lábsérülések és a lábvég- ill. csülökrendellenességek számának növekedéséhez vezet, és a tehen hátsó oldalsó körmeiben a talpfekélyek gyakoribb előfordulását eredményezi. Ez a járás vagy a hierarchiából eredő konfliktusok hirtelen elkerülése során fellépő nyomás miatt van, és ezt gyakran súlyosbítja a közlekedő folyosókon használt beton koptató jellege. Egy puhább, rugalmasabb anyag, mint például a gumi, alternatívát jelenthet, mivel a beton tetejére helyezhető, így a felület kevésbé koptatja a körmöket. A padozat kevésbé lesz csúszós, és job-

ban csillapítja a terhelést, lehetővé téve a körmök számára, hogy a felületbe süllyedjenek. A gumi dokumentáltan hosszabb lépést és alacsonyabb lépési gyakoriságot tesz lehetővé a tehenek számára, és a betonnál

vagy az aszfaltnál nagyobb mértékben csökkenti a csúszás kockázatát. A kevésbé csúszós felület csökkenti a sérülések számát, és növeli a mobilitást az etető-, itató- és pihenőhelyekre.

A **DeLaval R18P** gumiburkolat kiváló minőségű és tartós gumiborítást biztosít. Különböző méretű közlekedőfolyosók, elővárók, fejházak burkolására alkalmas. A felső oldala csúszásmentes, az alján 4 mm mély barázdák vezetnek el a folyadékot. Nem igényel különösebb karbantartást, tisztítása bármilyen magasnyomású tisztítóval elvégezhető.

A DeLaval R18P megkönnyíti a tehenek bejutását a fejházba, és ezáltal gyorsítja a tehenforgalmat és magát a fejési folyamatot. A gumifelület beépítésével jelentősen nő az állatok kényelme, és elkerülhető a csúszásveszély. A gumifelület használata a betonalap élettartamát is meghosszabbítja. A DeLaval R18P gumiburkolat kompatibilis trágyalehúzó berendezésekkel is. Mindezeket figyelembe véve a DeLaval R18P-be történő befektetés garantáltan, viszonylag rövid időn belül megtérül. A DeLaval R18P gumimatrac a német DLG fókusz teszten megfelelt.

Lábvégfürösztés

A sántaság és az abból eredő veszteségek csökkentésére különböző kezelési módszerek állnak rendelkezésre. A fertőző csülökbetegségeket azonban különösen nehéz leküzdeni. A fertőző sántaság megelőzése sokkal jobb, olcsóbb és sikeresebb, mint a kezelés, és itt különös jelentősége van a lábvégfürösztésnek. A betegségek kitörésekor a lábvégfürösztéssel megelőzhetjük az állatok krónikus állapotának kialakulását. A lábvégfürösztő berendezést azonban nem csak ilyenkor, gyógyítás céljából, hanem folyamatosan, rutinszerűen, a fertőző lábvégbetegségek elleni védekezés részeként kell alkalmazni, ahogyan a tőgygyulladás elleni védekezéshez is naponta használunk tőgyfertőtlenítő szereket. A lábvégfürösztés nem helyettesíti a megfelelően higiénikus környezetet, de segít az olyan környezeti tényezők kontrollálásában, amelyek a lábvégápolást olyan összetetté teszik.

A lábvégfürösztés célja leggyakrabban a DD megelőzése és kordában tartása. A csülökbetegségek hatékony megelőzése és a környezetre gyakorolt hatás minimalizálása érdekében általában biológiailag lebomló megoldásokat javasolnak.

A **DeLaval 4Hooves** csülökfürösztő sósavat is tartalmaz, ami növeli az alkil-dimetil-benzilammónium-klorid fertőtlenítő hatékonyságát nagy mennyiségű trágyával érintkezve. A trágya takarmány eredetű cellulózban gazdag anyag, amely sok negatív töltésű részecskét tartalmaz. Ezekhez a részecskékhez olyan pozitív töltések kapcsolódhatnak, mint például az alkil-dimetil-benzilammónium-kloridban találhatóak. Amint a trágya megköti az alkil-dimetil-benzil-benzilammónium-klorid részecskéket, az már nem képes mikrobiális aktivitásra, és ezért nincs hatása. A sósav hozzáadásával bevezetett nagy mennyiségű pozitív protonok versenyeznek az alkil-dimetil-benzilammónium-klorid részecskékkel a negatív töltésekért. Amikor a trágya negatív töltésű részecskéit a sav pozitív protonjai megkötik, az alkil-dimetil-benzilammónium-klorid részecskék már nem tudnak hozzájuk kötődni, így azok oldatban maradnak és ellátják a kívánt funkciót, tovább növelve a szer hatékonyságát.

A **DeLaval EasyStride** olyan koncentrált csülökfürösztő szer, amely nem tartalmaz antibiotikumokat, kvatvegyületeket, formaldehidet, réz-szulfátot és nehézfémeket. Az oldat 10%-os trágyaterhelésig fertőtleníti, hatékonyan elpusztítja többek között a *Treponema Denticola*-t. 10%-os trágyaterhelés felett az oldat színe kékről zöldre változik. Használata biztonságos az emberek, az állatok és a környezet számára. Holland és amerikai kísérletek bizonyították, hogy 2%-os oldata hatékonyabb, mint a formaldehid vagy a réz-szulfát (5%), a Mortellaróval küzdő gazdaságokban kiváló eredményeket értek el vele.

Fontos, hogy a lábvégfürösztő vegyszereket pontosan adagoljuk és az előírtak szerint, rendszeresen cseréljük. Ellenkező esetben a szennyezett fürösztő oldat elveszítheti fertőtlenítő hatását, sőt további fertőzések közvetítője lehet.

A tehének hűtése
egy egyszerű megoldás
a tejhozam növelésére.

 DeLaval

DeLaval tehénhűtés – Megoldás a hőstressz elkerülésére

- ✿ A tehén testhőmérsékletét normál tartományban tartja
- ✿ Segít az optimális termelési szint fenntartásában
- ✿ Használatával elkerülhető a takarmányfelvétel csökkenése
- ✿ Segíti a tehénforgalmat, növeli a robotlátogatások számát
- ✿ Speciális érzékelők és vezérlők
- ✿ Energia- és vízhatékony
- ✿ Precíz légáramlás, szűk szélcsatorna

Bővebb információért forduljon a DeLaval márkaképviselőkhöz vagy látogasson el a www.delaval.com/hu weboldalra.

MelaVite

THERMOSTOP- NYÁRI TERMÉK

Szerves savakkal és speciális tartósítószerrel a takarmány másodlagos erjedésének megakadályozására

- **ANTIOXIDÁNS HATÁS**
- **OPTIMÁLIS PH CSÖKKENTÉS**
- **MEGŐRZI A TAKARMÁNY ÍZÉT ÉS TÁPÉRTÉKÉT**
- **MAXIMÁLIS VÉDELEM**
- **BIZTONSÁGOSAN KEZELHETŐ**
- **ÚJ, HATÉKONYABB ÖSSZETÉTEL:**
propionsav, szorbinsav, egyéb szerves savak
(ecetsav, citromsav, benzooesav)

 MelaVite

KIMAGASLÓ HOZAM ÉS VITALITÁS

KERESSEN MINKET!

KERESKEDELMI IGAZGATÓ: MEZEINÉ FÚRI ERZSÉBET +36 70 938 1518

ÉSZAK-DUNÁNTÚL ÉS PEST MEGYE: VARGA MIKLÓS +36-70-940-0258

DÉL-DUNÁNTÚL: KISS CSABA +36-70-940-0272

ÉSZAK- ÉS DÉLKELET-MAGYARORSZÁG: SZABÓ TIBOR +36-70-333-1804

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE: BEREZKI CSABA +36-70-938-1510

„HŐSTRESSZ?”

„
A HŰSÍTŐ
MEGOLDÁS!

Agrifirm Magyarország Zrt.

2851 Kömbe
Tópart u. 1.

4183 Kaba
Daróczi major 070/4 hrsz.

9028 Győr
Fehérvári út 75.

info.hungary@agrifirm.com
www.agrifirm.hu

A hőstressz negatív hatásainak mérséklése tejelő takarmányadagokban

Dr. Forgó István – Lehel László

Az utóbbi években a modern tejtermelő tehenészetek egyre inkább ki vannak téve a globális felmelegedés és az éghajlatváltozás negatív hatásainak. A földrajzi elhelyezkedéstől és a tenyésztés intenzitásától függetlenül a modern tejtermelő tehenészetek megtapasztalják a hőstressz hatást, ami a tejtermelés és a termékenység csökkenéséhez vezet.

A tejtermelő tehen számára az ideális környezeti hőmérséklet az 5 és 25°C között van. A 25°C feletti környezeti hőmérséklet mellett a teheneknek energiát kell használniuk a testhőmérsékletük csökkentéséhez. A környezeti hőmérséklet folyamatos növekedésével egyre nehezebben tudják megfelelően lehűteni a szervezetüket. A termelő tehenek közül a nagy tejtermelésű tehenek a legérzékenyebbek hőstresszre, a magas takarmányfelvételük és a termelésük miatt. A hőstresszes napok számának növekedésével a szárazanyag felvétel csökkenni kezd és ezzel párhuzamosan a tejtermelés is visszaesik. Az egymást követő hőhullámokat a tejtermelő állományok egyre kevésbé tudják tolerálni, az állatok kimerülnek fiziológiailag is, ezért tapasztalhatjuk az

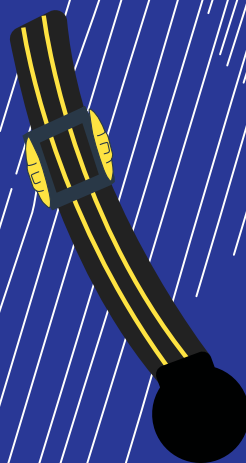
egyre nagyobb mértékű termelés visszaesést nyár végére, és ez az oka az elhúzódó őszi regenerációs időszaknak is. Egyes külföldi vizsgálatok azt mutatták ki, hogy a hőstressz nemcsak a termelő állatokra van negatív hatással, hanem a szárazonálló tehenekre is. Azt tapasztalták, hogy azok a tehenek, amelyeknél a vemhesség utolsó 3 hónapja a meleg, hőstresszes időszakra esik, ott a borjak kisebb születési súllyal jönnek a világra. Ezen borjak későbbi életszakaszaiban az anyagcsere betegségek előfordulása is nagyobb volt, mint az egyéb időszakban született társaiknál. Emellett a tehenek 12%-kal kevesebb tejet termeltek a következő laktációjukban, valamint a korai embrió elhalás is magasabb volt ezeknél a teheneknél.

A hőstresszes napok számának növekedése nemcsak a szárazanyag felvételre van negatív hatással, hanem a szervezet és a bendő pufferelő képességére is. Ebben az időszakban egyre több tehen kezd el nyitott szájjal lélegezni, ez csökkenti a bendőbe jutó nyál (puffer) mennyiségét így megnöveli a bendőacidózis kockázatát. Mindemellett a nyál pufferkapacitása is lecsökken, ami tovább fokozza az előbb említett acidózis veszélyt. Ezen problémák elkerülése érdekében a nyári hőstresszes időszakban kiemelten figyelni kell a bendő megfelelő pufferelésére. Emellett fontos a nyári hőstressz adagban az is, hogy elkerüljük a fehérje túletetését (a bendőben le nem bomló fehérje hányad növelésével), lehetőségek szerint csökkentjük a keményítő részarányát a cukor javára. Részesítsük előnyben a jól emészthető rostos takarmányok etetését annak érdekében, hogy elkerüljük a bendőben felesleges hőtermeléssel járó folyamatokat, amelyeket a nehezen fermentálódó rostok generálnak. Ennek elkerülése érdekében javasolható a nyári hőstressz adagban az élő élesztők és az enzim készítmények etetése, ami segíti a fehérje, a keményítő és a rost lebomlását a bendőben. Továbbá kifejezetten fontosnak tartjuk a TMR és a PMR adagokban a túlmelegedést gátló szerves savak, vagy savkeverékek etetését, amelyek így hozzájárulnak a magasabb szárazanyagfelvételhez, hiszen ebben az időszakban is a termelés és a bendőegészség kulcsa a magas szárazanyag felvétel!

Összességében kijelenthető, hogy a hőstressz minden évben nagy gazdasági károkat okoz a hazai tejtermelő tehenészetek számára elsősorban a tejhozam csökkenése révén. Ez a tejhozam csökkenés mérsékelhető a takarmányozási körülmények javításával. Az Agrifirm Magyarország Zrt több évtizedes tapasztalattal rendelkezik a takarmányozás ezen belül a hőstressz időszakának takarmányozása területén. Kollégáink az adott telepi tömeg-, és abrak takarmányokhoz igazodva a telep és a tejtermelő tehenek igényeinek megfelelően elkészítik a telepspecifikus adagokat a hőstresszes időszakra.

Automatikus ivarzás- és egészségi állapot megfigyelés Aktív-Füljelzővel

Tru-Test.
DATAMARS

www.farmtechnika.hu

Bentley Magyarország Kft.
Tel.: +36 22 414 100
farm@bentleyinstruments.com
8000 Székesfehérvár, Kálmos utca 2.

HA A TEHENEK DÖNTHETNÉNEK, NEOMILKET VÁLASZTANÁNAK.

Az állomány jövőbeni egészségéért egy jó indulásra van szükség. A Neomilk® termékcsalád kiegyensúlyozott összetételét a költséghatékony borjúneveléshez és egy ellenálló, produktív állomány eléréséhez terveztük; ezáltal hozzásegítve a borjait és a gazdaságát a sikerhez.

További információért
keresse a Cargill
borjú- és úszóspecialistáját!

Jakabné Fehér Nóra
borjú- és úszóspecialista
06 30 362 8131
nora_jakabnefeher@cargill.com

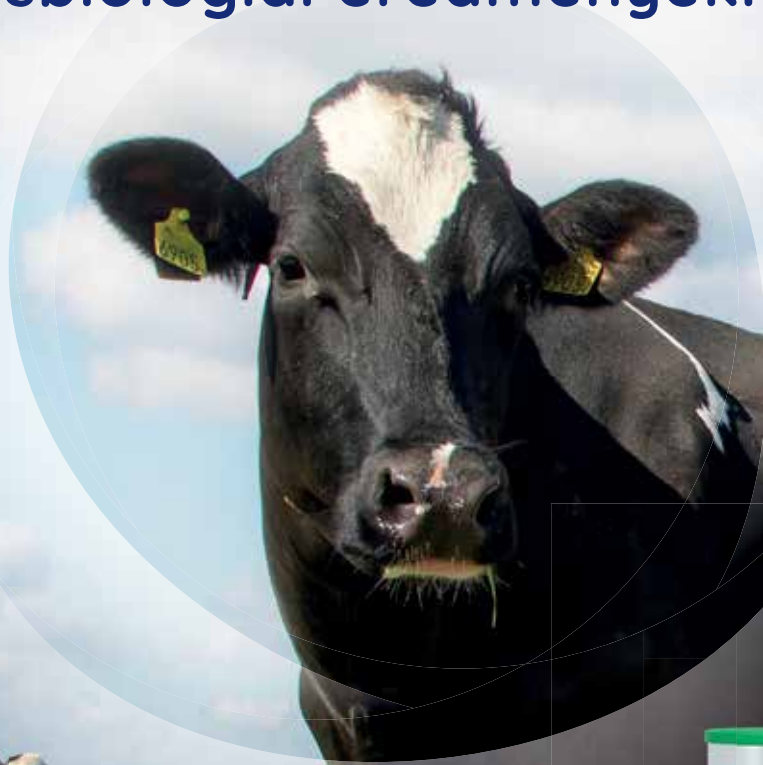
Cargill Takarmány Zrt.
1087 Budapest
Hungária körút 30.
vevoszolgalat@cargill.com

NeoMilk®
TEJPÓTLÓ TÁPSZER

Syncroprost®

Cloprostenol 0.250mg/ml

A Ceva kloprosztenol hatóanyagú új készítménye – segítség a jobb szaporodásbiológiai eredményekhez

Szarvasmarhák, lovak, sertések és kecskék részére

Kloprosztenolt tartalmaz, ami egy szintetikus prosztoglandin luteolitikus hatással, amely a sárgatest regresszióját okozza.

Szarvasmarhák **esetében biztosítja a szükséges mértékű luteolízist.**

Szarvasmarhánál adagolása:
2 ml Syncroprost®/állat.

Élelmezés-egészségügyi várakozási idő
tehéntej: 0 nap; Hús és belső szervek: 1 nap

Különböző állatfajoknál is használható: **szarvasmarha, sertés, ló és kecske.**

20ml-s kiszerelés

reproAction™

Kérjen állatorvosától vagy gyógyszerésztől további felvilágosítást!

Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmárt terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Terméke

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

Kelet- és Észak Magyarország

Szlovákia és Szerbia

Területi képviselő

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax+36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzás megfigyelő matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (drencs)

Infúzió

Borjú drencs itatók

Sperma melegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

Gazdaképző Kft.

5002. Szolnok, Keszeg u.15.

Tel./Fax: 56/420-895 – 56/420-896

E-mail: info@alcsiredkft.t-online.hu

Felnőttképzési nyilvántartási szám: B/2020/000075

Gazdaképző Kft. 2023. II. félévi oktatási programja

2023. augusztus 28-tól – szeptember 01-ig
HOLLAND MÓDSZERŰ CSÜLÖKÁPOLÓ TANFOLYAM
(szarvasmarha)

(1 hetes elméleti és gyakorlati képzés)

póttanfolyam: 2023. október 09-től – október 13-ig

2023. szeptember 04-től – szeptember 29-ig
SZARVASMARHA INSZEMINÁTORKÉPZŐ TANFOLYAM
(4 hét bentlakásos, + 5 hét üzemi gyakorlat)

2023. október 02-től – október 06-ig
ULTRAHANGOS PETEFÉSZEK ÉS MÉH VIZSGÁLATOK
SZARVASMARHÁN

(5 napos képzés – elméleti és gyakorlati képzés
végzett állatorvosok és inszeminátorok részére)

póttanfolyam: 2023. október 16-tól – október 20-ig

2023. október 18-től – október 20-ig
ELLETŐMESTER KÉPZÉS
TANFOLYAM

(3 napos elméleti képzés)

A fenti tanfolyamokra szállást igény szerint kedvezményesen biztosítunk!

**KIHELYEZETT FEJŐGÉPKEZELŐI, SZAPORODÁSBIOLOGIAI
HELYZET FELMÉRÉSÉT ÉS SZAKTANÁCSADÁST**
felkérésre, külön megállapodás alapján folyamatosan vállalunk.

***A fentiektől eltérő időpontokon kívül is szervezünk tanfolyamokat kellő
létszám esetén!***

**Jelentkezni e-mailben: info@alcsiredkft.t-online.hu – vagy 56/420-895,
420-896 telefonszámon lehet!! vagy a 06 30/174-4494 mobil elérhetőségen.
Az érdeklődők részére bővebb tájékoztatót és jelentkezési lapot küldünk !**

BEMUTATJUK:

Sexcel

Sexed Genetics

Gyorsítsa meg a genetikai előrehaladást!™

Ez az, amire várt...

- **Áttörés a spermaszexálás technológiájában**
- **Megnövelt relatív vemhesülési ráta***
- **Listavezető bikáink szexált szaporítóanyaga is elérhető**

21. századi technológia alkalmazásával hozták létre az iparág legelismertebb szakértői a Sexcel™ szexálási eljárást, hogy ezáltal több, nagy genetikai értékű vehem legyen az Ön állományában.

Tel.: +36 79 564 094

www.abshungary.hu

*Az ABS Real World Data® adatai alapján

A tőgy egészségéért

Ha többet szeretne megtudni tőgyegészségügyi termékeinkről,
vegye fel a kapcsolatot Boehringer Ingelheim képviselőjével.

Kérjen állatorvosától vagy gyógyszerészétől további felvilágosítást!
Alkalmazás előtt, illetve további információért olvassa el a használati utasítást,
vagy kérdezze a helyi forgalmazót: Boehringer Ingelheim RCV GmbH & CoKG Magyarországi Fióktelepe,
1095 Budapest, Lechner Odón fasor 10., Tel.: 06 1 299-8900 • ah.hu@boehringer-ingelheim.com

Reklámanyag lezárási dátuma: 2022.01

SCHAUMANN
ERFOLG IM STALL

BON SILAGE **BONSILAGE KUKORICÁHOZ**

**VÁLASSZON BON SILAGE TERMÉKEKET MÉG TAVALYI ÁRON,
PLUSZ MENNYISÉGI KEDVEZMÉNNYEL AUGUSZTUS 1-IG!**

Heterofermentatív tejsavbaktériumok alapanyaghoz
igazított kombinációja min. $2,5 \times 10^{11}$ CFU
tejsavbaktérium/g (Bonsilage Fit M $3,0 \times 10^{11}$ CFU /g)

Bonsilage Fit M –
propilénlikol
termelése a
szilázsban

Bonsilage Speed M –
gyorsabb
silóbontás

Bonsilage Mais –
javuló
emészthetőség,
magasabb
energiatartalom,
stabil szilázsok

Bonsilage CCM –
szemes kukorica
és CCM
erjesztéséhez,
gátolja a élesztők
szaporodását

Her Biology. Our Technology.

NutriTek

Healthy herd. Total dairy performance.

A NutriTek® a Diamond V Original XP termékcsaládjának új generációs tagja. Tartalmazza az Original XP vonal bioaktív anyagait, ezen felül új fermentációs metabolitokat, antioxidánsokat és gyulladáscsökkentő növényi polifenolokat. Teljesen természetes eredetű, *Saccharomyces cerevisiae* kultúra fermentációjával előállított takarmány alapanyag.

HATÁSMECHANIZMUS - Immunrendszer egyensúlyban tartása

- LPS endotoxin-szint csökkentése az állat szervezetében-> májvédelem
- Szabad gyökök semlegesítése->oxidatív stressz elleni védelem
- Gyulladásos folyamatok gátlása->akut stresszfehérjék kontrollja
- Egészséges bendőműködés fenntartása- >Negatív Energiaegyensúly megakadályozása

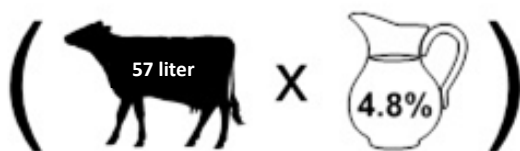
ELÖNYÖK

- 1** Nagyobb szárazanyag-felvétel a laktáció első szakaszában
- 2** Egészséges bendőflóra
- 3** Kisebb testtömeg-vesztés a laktáció elején
- 4** Több tej a teljes laktáció alatt
- 5** Jobb takarmányértékesítés a laktáció középső-késői szakaszában

5 Tudományosan
bizonyított
e l ő n y

Tudta?

Tejtermelés glükózigénye

= 2,7 kg cukor

Reynolds, 2005

LPS* endotoxin által aktivált
immunrendszer glükózigénye
24 óra alatt

= 2,14 kg cukor

= 44 liter tej

Stoakes et al., ADSA 2015

*Az LPS, a Gramm negatív baktériumok (pl: **rostbontó baktériumok**) sejtfalában termelődő endotoxin, amely a baktérium pusztulásakor kiszabadul a sejtfalból és bekerül a bendőbe. Ha az LPS a bendőből bekerül a véráramba, akkor az állat szervezetében gyulladást generál.

KWS őszi hibrid rozs

**Válassza idén is Európa vezető rozs hibridjeit
a KWS portfóliójából a biztos siker eléréséhez!**

KWS TAYO ^{ÚJ}
KWS SERAFINO
KWS PROGAS

Információ és rendelésvétel:
Lestyan Kinga
Mobil: +36 20 223 2089
E-mail: lestyan.kinga@betamag.hu
www.kws.hu

JÖVŐT VETNI
1856 ÓTA

Kerülje el a nyári hőstresszt

CYCLONE VENTILÁTOROKKAL és TEHÉN ÖNTÖZŐVEL

Tejelő tehenészetekre
tervezve

Karbantartás mentes

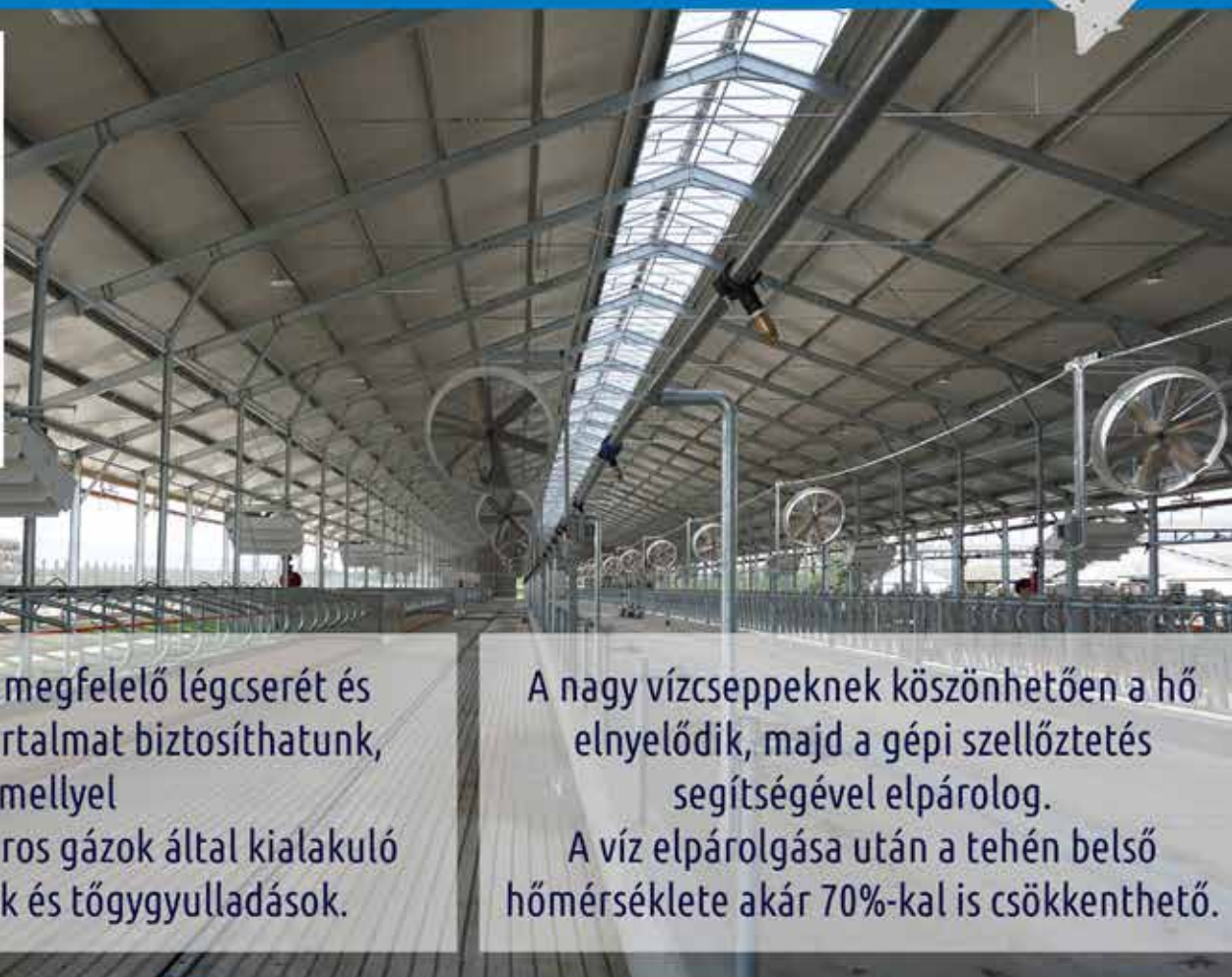
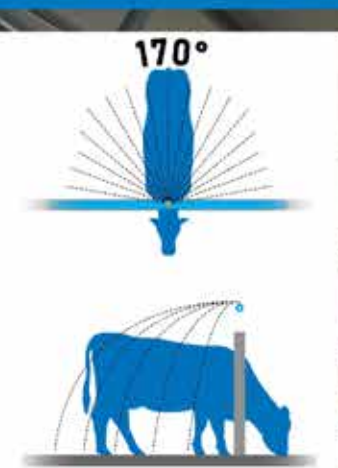
Egyedi kialakítás

Megfelelő légcseré,
tökéletes légmozgás

Kimagasló tehenekomfort

Hosszú élettartam

A JOBB MIKROKLIMÁÉRT ÉS
EGÉSZSÉGESEBB TEHENEKÉRT

Használatukkal megfelelő légcserét és optimális páratartalmat biztosíthatunk, mellyel elkerülhetők a káros gázok által kialakuló tüdőproblémák és tőgygyulladások.

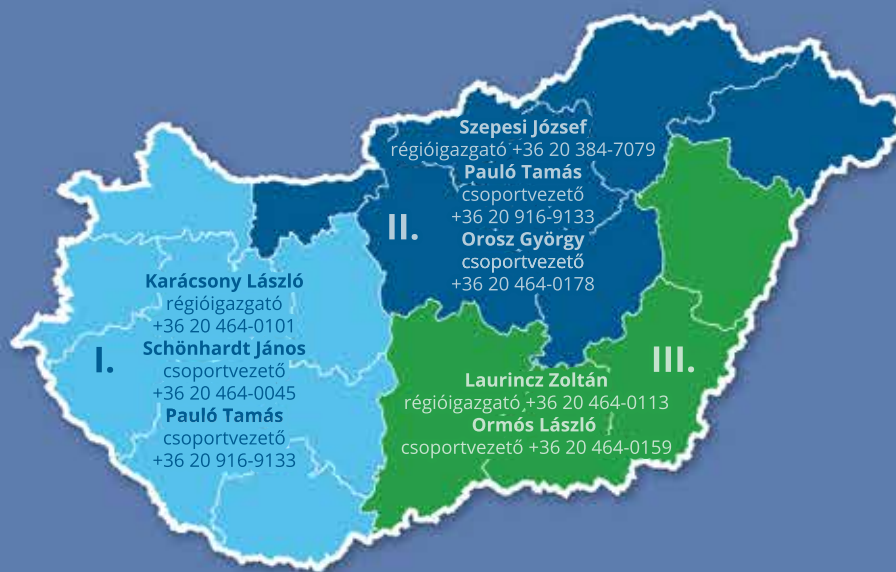
A nagy vízcseppeknek köszönhetően a hő elnyelődik, majd a gépi szellőztetés segítségével elpárolog. A víz elpárolgása után a tehené belső hőmérséklete akár 70%-kal is csökkenthető.

TOPCOOL

2100 Gödöllő, Isaszegi út 168.
+36 70 382 1237
dairyep@dairyep.hu
dairyep.hu

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • +36 20 406-7084 • atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • +36 20 229-4965 • kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló Részleg** • +36 20 229-4965 • tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai és ÁEÜ Diagnosztikai Laboratóriumi Részleg** • +36 20 229-4965, +36 20 464-0147 • analitika@atkft.hu

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • +36 20 562-3437 • mikrobi@atkft.hu

Takarmányozási Igazgatóság • +36 20 219-9512, +36 20 382 7153 • taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • +36 20 464-0022 • enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936 • somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147 • monostori.attila@atkft.hu

